

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Hodnocení úspěšnosti herních činností
jednotlivce ve volejbale žen na pozici smečář

Vypracovala: Eva Němcová
Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Ladislav Pokorný

V Praze 27.4.2010

Podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně s vyznačením všech použitých pramenů a spoluautorství. Souhlasím se zveřejněním bakalářské práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Byl/a jsem seznámen/a s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 27.4.2010

Podpis

Abstrakt

Název práce: Hodnocení úspěšnosti herních činností jednotlivce ve volejbale žen na pozici smečář

Autor: Eva Němcová

Katedra: Tělesné výchovy

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Ladislav Pokorný, Katedra tělesné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

e-mail vedoucího: pok.lad@email.cz

Abstrakt: Tato práce je určena všem zájemcům z řad široké veřejnosti, především však jako vzdělávací materiál úzkého spektra učitelů a trenérů volejbalu na středních školách, sportovních gymnáziích apod. Práce zahrnuje kapitoly věnující se historii, charakteristice jednotlivých herních činností jednotlivce, herní systémy, kombinace a herní výkony. Výzkumná část se zabývá úspěšností herních činností jednotlivce ve volejbale žen na pozici smečář na olympiádě v Peking.

Klíčová slova: volejbal, herní činnosti jednotlivce, blok, útočný úder, podání, vybírání, přihrávka

Title: Evaluating the with successfulness of playing actions of an individual in women's volleyball on the position of spiker

Author: Eva Němcová

Department: Department of physical training

Supervisor: PaedDr. Ladislav Pokorný, Katedra tělesné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Supervisor's e-mail adress: pok.lad@email.cz

Abstract: This thesis is intended for interested people from general public, firstly as educational materials for a narrow group of teachers and coaches of volleyball on high schools, sports grammar schools, etc. The thesis includes chapters focused on history, characteristics of particular playing actions of an individual, playing systems, combinations and playing achievements. The research deals with successfulness of playing actions of an individual in women's volleyball on the position of spiker at the Olympic Games in Beijing.

Keywords: volleyball, playing actions of an individual, spike, serv, block, digging, reception

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat panu PaedDr. Ladislavu Pokornému za cenné připomínky při psaní bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu Stanislavu Mitáčovi za poskytnutí videí.

1 ÚVOD.....	1
2 CÍLE A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	1
3 TEORETICKÁ ČÁST	2
3.1 Charakteristika volejbalu	2
3.2 Historie volejbalu.....	6
3.2.1 Vznik a vývoj volejbalu:.....	6
3.3 Charakteristika herních činností jednotlivce.....	8
3.3.1 Podání	8
3.3.2 Přihrávka.....	9
3.3.3 Nahrávka.....	10
3.3.4 Útočný úder.....	11
3.3.5 Blokování.....	12
3.3.6 Vybírání	13
3.4 Herní kombinace.....	14
Herní kombinace plnění úkoly útoku i obrany	15
3.5 Herní systémy	16
System se specializací funkcí hráčů.....	16
3.6 Charakteristika výkonu ve volejbale.....	17
3.6.1 Sportovní výkon.....	17
3.6.2 Herní výkon	18
3.6.3 Individuální herní výkon.....	19
3.6.4 Týmový herní výkon.....	19
3.7 Olympijský turnaj ve volejbale žen Peking 2008	20
3.7.1 Poznatky z OH 2008	21
4 VÝZKUMNÁ ČÁST	22
4.1 Hypotézy	22
4.2 Metodika výzkumu	22
4.2.1 Konstrukce metody výzkumu	22
4.2.3 Příprava a organizace výzkumu	23
4.2.4 Hodnocení útočného úderu	24
4.2.5 Hodnocení podání	25
4.2.6 Hodnocení přihrávky	26
4.2.7 Hodnocení blokování.....	27
4.2.8 Hodnocení vybírání v poli	28
4.3 Výsledky pozorování	28
4.3.1 Skupina A	28
4.3.2 Skupina B.....	31
4.3.3 Čtvrtfinále	36
4.3.4 Semifinále	39
4.3.5 Zápas o 3. místo- Čína- Kuba	42
4.4 Diskuse k výsledkům.....	46
4.5 Charakteristiky 8 nejlepších družstev olympiády 2008.....	48
5 ZÁVĚRY	56
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
7 SEZNAM PŘÍLOH.....	59

1 ÚVOD

Volejbal je velmi oblíbená kolektivní hra všude na světě. Během své více jak stoleté historie se stal jednou z nejrozšířenějších sportovních her. V posledních letech se volejbal vývojově obrovsky posunul a celý obraz hry se změnil. V nekonečném souboji útoku a obrany má nyní nad vysokou sítí navrch rozhodně útok, na který je kladen velký důraz a obrana se dostává do pozadí. Pro současný volejbal, stejně jako pro vrcholový sport obecně, je charakteristické, že jde jeho výkonnostní úroveň velmi rychle kupředu. Neustále se zlepšují tréninkové metody a prohlubuje se spolupráce se stále větším počtem vědních oborů. Do tréninku se zapojují prvky z ostatních sportovních odvětví a realizační týmy sportovců jsou početnější.

Hlavním důvodem proč píši bakalářskou práci právě na toto téma je, že je pro mě velmi zajímavé a to hned ze dvou hledisek. Tím prvním je můj úmysl věnovat se v budoucnu trenérské praxi a mnou použitá metoda sledování je aplikovatelná nejen při statistickém rozboru videozáznamu, ale ve zjednodušené formě i během utkání. Druhým důvodem je skutečnost, že sama hraji volejbal na úrovni české Extraligy a to na stejném postu jako sledované hráčky. Proto pro mě bylo zajímavé a přínosné hodnotit a srovnávat úspěšnost, četnost a technickou stránku provedení vybraných herních činností jednotlivce v podání hráček smečářek patřících ke světové špičce.

2 CÍLE A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je provést hodnocení úspěšnosti hráček specializace smečář předních světových týmů na olympiádě v Pekingu 2008 žen z hlediska herních činností jednotlivce.

Ke splnění cíle práce je nutné realizovat následující úkoly :

1. Prostudovat odbornou literaturu a konzultovat ji s odborníky.
2. Mojí metodou provést rozbor videozáznamů vybraných utkání.

3. Stanovit charakteristiky úspěšnosti HČJ u specializace smečář na olympiádě v Pekingu.
4. Zpracovat vlastní metodu pozorování a hodnocení herních činností jednotlivce.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Charakteristika volejbalu

Volejbal je sport hraný dvěma družstvy na hřišti rozděleném sítí. Existují různé verze přizpůsobené různým vnějším podmínkám tak, aby jejich rozmanitost umožnila účast každému.

Účelem hry je poslat míč přes síť na zem do pole soupeře a zabránit soupeřově snaze o totéž. Družstvo má právo na tři odbití (a to i po doteku bloku), aby vrátilo míč k soupeři.

Míč je uveden do hry podáním: udeřen podávajícím přes síť k soupeři. Rozehra pokračuje tak dlouho, dokud se míč nedotkne hřiště, není „aut“ nebo se družstvu nepodaří vrátit jej povoleným způsobem.

Ve volejbale družstvo, které vyhraje rozehru, získá bod (Rally Point Systém- každá rozehra znamená bod). Hráči tohoto družstva postoupí o jedno postavení ve směru pohybu hodinových ručiček. (Ejem 2001)

Volejbal, stejně jako každá sportovní hra, se realizuje v utkání. To je v odbíjené limitováno dřívějším dosažením předem stanoveného počtu setů, popř. bodů v nich. Vlastní výsledek utkání je výrazem vztahu mezi výkony obou soupeřících družstev, popřípadě dílčích vztahů mezi výkony jejich jednotlivých hráčů. O výsledku ve hře tak nerozhoduje jen výkon nejlepšího jedince, ale vzájemná souhra a spolupráce všech

hráčů na hřišti, trenéra i střídajících hráčů. Tento vztah ovšem vždy ovlivňuje řada vedlejších, mnohdy jen náhodně působících faktorů. Konečným cílem každého družstva v utkání je vítězství, i když v některých případech je pravděpodobnost jeho dosažení velmi nízká a bývá pak nahrazován cíli jinými, jako např. zvítězit alespoň v jednom setu apod.

Každé utkání se dále rozpadá na jednotlivé organicky spojené části. Největší z nich je **set** představující také jednotku utkání. Sety utkání jsou tvořeny rozehrami, to je takovými částmi utkání, které jsou vždy zahájeny podáním a ukončeny chybou jednoho z hrajících družstev, kvalifikovanou rozhodčím jako porušení pravidel.

V průběhu utkání - jak vyplývá z pravidel hry – se obě družstva poměrně pravidelně střídají v kontrole nad míčem. Tím, v jakém vztahu jsou jednotlivá soupeřící družstva k míči (mají –li jej pod svojí kontrolou či nikoliv), jsou určeny úseky utkání – další z částí, na něž lze utkání rozdělit. (Buchtel, Ejem 1981)

V odbíjené se v největší míře vyskytuje úsek utkání, v němž jedno z družstev má míč pod svojí kontrolou a druhé nemá. Tento úsek se zrcadlovitě opakuje. Vedle toho se v menší míře vyskytují i úseky, kdy mají míč pod svojí kontrolou obě družstva (např. okamžik při současném bloku) a kdy jej nemá žádné z družstev pod svojí kontrolou (např. když se jedno z družstev snaží pouze postupným vybíráním míče zabránit jeho dopadu na zem). Z výše uvedeného vyplývá, že k získání kontroly nad míčem nestačí samotný fakt, že hráči družstva odbíjejí míč. Bude to platit jen tehdy, budou –li jeho hráči cíleně odbíjet míč spoluhráči nebo do pole soupeře. Přitom ovšem může dojít k tomu, že výsledek jejich činnosti nebude plně odpovídat uvedenému úmyslu, tj. že i při zřejmě cílené činnosti nedoletí odbitý míč k zamýšlenému spoluhráči nebo do pole soupeře. Je potřeba vzít v úvahu fakt, že výsledek každé činnosti je do určité míry ovlivněn jistou dávkou nahodilosti (např. i ten nejpřesněji umístěný smeč má zcela nutně nějaký rozptyl v místě dopadu). Výsledek činnosti nelze považovat za definitivní a za jediné kritérium toho, zda je, byl nebo nebyl míč pod kontrolou.

Nejmenší logickou částí utkání je herní situace. Tou je myšlena objektivně existující část úseku utkání závisující na předchozí činnosti hráčů obou družstev. Herní situace je vymezena souhrnem faktorů a podstatných vztahů mezi nimi. Na vznik herní situace působí činitelé vnější i vnitřní.

Mezi vnitřní činitele patří:

- postavení a postoj hráčů – spoluhráčů i protihráčů,
- let míče ve vlastním poli nebo v poli soupeře – jeho prudkost, usměrnění (umístění), výška, rotace apod.,
- počet již provedených nebo ještě možných odbití míče,
- možnost přesného odbití míče příslušným hráčem,
- kvalita výkonnosti nebo aktuálně podávaný výkon jednotlivých spoluhráčů i protihráčů včetně jejich psychického stavu,
- speciální schopnosti a předpoklady spoluhráčů i protihráčů.

Vnější činitelé jsou tyto:

- důležitost a stav utkání,
- domácí nebo cizí prostředí,
- rozhodčí – jeho kvalita a způsob rozhodování,
- prostředí v němž se utkání koná – počasí, terén, viditelnost, osvětlení, divácká kulisa apod.

Záleží pak na samotných hráčích, do jaké míry se nechají těmito činiteli ovlivnit. Herní situace přecházení plynule jedna do druhé. Každá z nich představuje pro jednotlivého hráče úkol, který je nutno řešit výběrem a realizací jednoho z obvykle několika možných individuálních nebo kolektivních způsobů. Je zřejmé, že různí hráči v jedné herní situaci mohou mít rozdílné, ale někdy i stejné úkoly. Naproti tomu jeden hráč může jednu a tutéž herní situaci řešit buď stále stejným nebo naopak více různými způsoby.

Herní situace jsou řešeny jednáním hráčů, které je tvořeno jednak pohybovými úkony a jednak psychickými operacemi. Menší část těchto pohybových úkonů

představuje zcela nahodilé reakce na náhle se vyskytnuvší herní situace. Soustavy pohybů zaměřené ke splnění okamžitého herního úkolu, které vždy tvoří určité komplexy s poměrně stálou strukturou, se nazývají herními činnostmi jednotlivce.

Jejich pohybová složka je obvykle nazývána technickou stránkou herní činnosti jednotlivce nebo jinak, jejím způsobem provedení. Na druhé straně taktickou stránkou herních činností jednotlivce nazýváme všechny psychické procesy předcházející vlastní pohybové činnosti. Zachycení a uvědomění si herní situace, její zhodnocení spojené s úvahou o možnostech řešení a konečně z toho vyplývající výběr vhodné herní činnosti jednotlivce či jejího způsobu provedení představuje hlavní postupné kroky. Taktická stránka herní činnosti jednotlivce je tedy jakýmsi rozhodovacím procesem, kdy hráč na základě informací, které získává smysly ze svého okolí, a na základě ocenění sebe, svých možností a svého aktuálního stavu volí ze svého hlediska nejvýhodnější způsob řešení právě se vyskytnuvší herní situace. Výsledkem tohoto řešení je pak zvolený pohyb, tedy technická stránka herní činnosti jednotlivce.

K řešení některých herních situací a k plnění herních úkolů nemusí být vždy použity jen výše charakterizované individuální činnosti hráčů, ale mnohdy přichází i v úvahu i společné jednání skupiny hráčů. Takovéto cílevědomé jednání dvou, tří až šesti hráčů při řešení herních úkolů nazýváme herními kombinacemi. Ty jsou ve volejbalu mimořádně důležité. K tomu, abychom mohli společnou činnost několika hráčů nazývat kombinací, je nutné, aby všichni zúčastnění členové skupiny vědomě považovali tuto kolektivní spolupráci při řešení herního úkolu za nejvhodnější a také ji jednoznačně vybrali. (Buchtel, Ejem 1981)

Od herních kombinací se odlišují skupiny herních činností jednotlivce, které jeden hráč postupně za sebou provádí jako následné řešení několika po sobě jdoucích herních situací. Příkladem může být např. následné provedení útočného úderu hráče, který těsně před tím blokem ztlumil míč soupeře a spoluhráč mu okamžitě míč nahrál z pole zpět. Takovéto skupiny se nazývají řetězci herních činností jednotlivce.

Použití herních činností jednotlivce a herních kombinací v jednotlivých situacích ve hře je do jisté míry ovlivněno i systémem hry družstva vycházejícím ze systematiky volejbalu. Ten představuje organizaci individuálních a skupinových činností zaměřenou na splnění úkolů útoku či obrany v jednotlivých úsecích utkání. Systém hry je charakterizován složením družstva (specializovanými herními funkcemi hráčů), které určuje do jisté míry výběr některých herních kombinací i postavení jednotlivých hráčů v poli. (Kaplan, Buchtel 1987)

3.2 Historie volejbalu

3.2.1 Vznik a vývoj volejbalu:

Z písemných pramenů různých kontinentů se dozvídáme, že autorem volejbalu je ředitel holyokské koleje, prof. tělesné výchovy W.G.Morgan. Chtěl nahradit méně emociální gymnastická cvičení nenáročnou a přitažlivou formou tělocvičné činnosti. V tělocvičně, kterou rozdělil tenisovou sítí na dvě poloviny, nechal studenty odbíjet basketbalový míč z jedné poloviny na druhou.

Volejbal vznikl r. 1895 ve Springfieldu v Massachusetts. Původní název „minonette“ byl r. 1896 při předvedení této nové hry ředitelům YMCA přejmenován na *to volley the ball*.

Těžký basketbalový míč pro hru nevyhovoval a ve zkoušce neobstála ani samotná gumová duše. Morgan dal zhotovit první volejbalový míč podle speciálních propočtů a odstranil důležitou překážku v dalším rozvoji volejbalu. Volejbal se nehrál pouze v tělocvičně, ale přestěhoval se do přírody, kde se dodnes těší velké oblibě mládeže i dospělých.

Od r. 1896 dostává volejbal herní strukturu v podobě pravidel hry, které uveřejňuje J.J.Cameron.

- 1) Hra sestává z deseti směn
- 2) Směna je – jedno podání na každé straně, tj. když jeden hráč každé strany

odehraje své podání.

- když tři hráči nebo více hráčů odehrají na každé straně svá podání.

Hráč podává tak dlouho, než je vyřazen ztrátou míče.

- 3) Hřiště je 25 stop široké a 50 stop dlouhé (7,65 X 15,33 m).
- 4) Podání. Podávající hráč stojí jednou nohou na zadní čáře. Míč musí být udeřen rukou. K podání jsou určeny 2 pokusy. Při podání musí míč letět alespoň 10 stop, driblíng není povolen. V případě, že se míč při podání dotkne sítě a skončí v poli soupeře, je počítán jako dobrý pokus, pokud se ho jeden ze spoluhráčů dotkl. Letí-li takový míč mimo soupeřovo pole, nemá již podávající druhý pokus.
- 5) Míč je gumová duše krytá kůží nebo plátnem. Obvod nemá být menší než 25 palců a větší než 27 palců a nesmí vážit méně než 9 a více než 12 uncí (255,15-340,2 g).
- 6) Každé dobré podání, které není vráceno, nebo nevrácený míč ve hře druhou stranou se počítá jako bod pro podávajícího. Družstvo dosahuje bodu, jen má-li podání, udělá-li chybu při vrácení míče, znamená to ztrátu podání.
- 7) Míč, který narazí (dotkne se) na síť, s výjimkou prvního podání, se počítá jako mrtvý míč.
- 8) Míč na čáře se počítá jako mimo hřiště.
- 9) Může hrát libovolný počet hráčů. Dotkne-li se hráč sítě, je míč mrtvý. Držení míče je zakázáno. Míč, který se odrazí od jakéhokoli předmětu vně hřiště zpět do hřiště, je dobrý (je ve hře).

Z USA se volejbal dostává v r. 1900 do sousední Kanady. Ve stejném roce se volejbal začíná hrát v Indii. Další zprávy o šíření volejbalu jsou ze Střední a Jižní Ameriky. V Tokiu v Japonsku zavedl volejbal r. 1908 pan Ohmori. Do Evropy se volejbal dostal v r. 1917. Zasloužili se o to vojáci USA bojující v 1. světové válce na území Francie. (Kaplan, Buchtel 1987)

3.3 Charakteristika herních činností jednotlivce

Herní činnosti jednotlivce jsou soustavy pohybů zaměřené ke splnění okamžitého herního úkolu, které vždy tvoří určité komplexy s poměrně stálou strukturou.

Individuální herní situace se řeší herní činností jednotlivce. Ta představuje promyšlený komplex pohybové činnosti hráče, kterou řeší vzniklou herní situaci. Herní činnost jednotlivce má svou stránku technickou-způsob provedení a stránku taktickou-výběr vhodného druhu této činnosti. Obě stránky spolu úzce souvisejí, a proto se hovoří o technicko-taktické stránce herních činností jednotlivce. Ve volejbalu se rozlišují tyto herní činnosti jednotlivce:

- 1) plní převážně úkoly útoku: podání, přihrávka, nahrávka, útočný úder.
- 2) plní úkoly obrany i útoku: blokování.
- 3) plní převážně úkoly obrany: vybírání.

(Kaplan, Buchtel 1987)

3.3.1 Podání

Podání je základní herní činností jednotlivce ve volejbalu, kterou se zasahuje každá rozehra. V současné době neznamena pouze přemístění míče do pole soupeře. Plní i úkoly útoku a významně se podílí na zisku přímých i nepřímých bodů.

S vývojem volejbalu přibývali postupně různé druhy podání technicky méně i více náročné.

Z hlediska technické stránky rozlišujeme:

- 1) spodní podání v čelném postoji
- 2) spodní podání v bočním postoji
- 3) vrchní podání čelné (z místa nebo výskoku)
- 4) vrchní podání čelné plachtící
- 5) vrchní podání bočné plachtící
- 6) vrchní podání bočné – estonské

Taktika podání

Podání se jako herní činnost řadí činnosti útočné. Úspěšnost je podřízena taktice. Hráči by na základě znalostí úrovně herního výkonu soupeře měli usuzovat jaké podání mohlo mít největší účinnost.

To závisí na následujícím:

- jaké druhy podání hráči ovládají
- jak soupeř ovládá příjem a přihrávku (výběr hráčů)
- jaké útočné kombinace soupeř používá

Úspěšnost lze očekávat, když podání směřuje:

- do volného prostoru (střed střední části hřiště při přihrávce se 4 nebo 2 hráči)
- před hráče přední řady, který bude útočit
- na hráče, který méně ovládá přihrávku
- na hráče, který právě vystřídal
- na hráče, který právě chyboval
- do prostoru ke koncové čáře
- do pravého zadního rohu (nahrávač na okamžik ztrácí ze zorného pole smečáře)
- do oslňujícího působení slunce
- do působení větru na pohyb míče

3.3.2 Přihrávka

Přihrávkou rozumíme odbití míče letícího od soupeře usměrněné na spoluhráče (nebo do prostoru, kam spoluhráč vběhne) tak, aby mohl provést nahrávku nebo jinou herní činnost jednotlivce. Kvalita přihrávky ovlivňuje výběr útočných kombinací při řešení herních situací.

Hráči přihrávku provádějí způsobem:

- odbití obouruč spodem – bagr
- odbití obouruč vrchem

Taktika přihrávky

- Snaha pokrýt co největší plochu hřiště nejúčelnějším rozestavením hráčů.
- Výběrem přihrávky usilovat o plynulý a efektivní přechod z obrany do útoku.
- Na základě dovednostního potenciálu hráčů stanovit herní kombinaci pro příjem podání.
- Při pomalejším, méně razantním podání a zvláště přihrávku ze hry provést odbitím obouruč spodem.
- Délce podání přizpůsobit rozestavení hráčů více vpředu nebo vzadu.
- Ke zrychlení útočné kombinace volit přihrávku s takovou dráhou letu, aby nahrávač nahrával ve výskoku.

3.3.3 Nahrávka

Nahrávka je odbití míče, letícího od spoluhráče k následnému útočnému úderu. Nejčastěji směřuje rovnoběžně se sítí krátkým, dlouhým, nízkým nebo vysokým obloukem a různou rychlostí. Úspěšnost nahrávky je v těsném vztahu s útočným úderem. Činnost smečáře musí být prostorově a hlavně časově sladěna s výškou, délkou, rychlostí nahrávky a její vzdáleností od sítě.

Poslední vývoj přinesl několik druhů nahrávek.

- Nahrávka obouruč vrchem pře sebe
- Nahrávka obouruč vrchem za sebe
- Nahrávka ve výskoku
 - nahrávka ve výskoku čelně
 - nahrávka ve výskoku bočně
- nahrávka jednou rukou ve výskoku
- nahrávka z nízkého stehu čelně

- nahrávka z podřepu stranou
- nahrávka v pádu vzad
- nahrávka v pádu stranou

Taktika nahrávky

Taktiku nahrávky ovlivňuje zejména:

- znalost postavení vlastního družstva a především hráčů přední řady a jejich kvalita
- znalost postavení družstva soupeře a odhad nejslabšího místa, schopnosti blokařů
- druh a kvalita přihrávky, při špatné přihrávce je lépe raději volit nahrávku před sebe
- postavení nahrávače
- komunikace s útočníky
- stav utkání

3.3.4 Útočný úder

Útočný úder je odbití míče do pole soupeře během rozehry. Provádí se nejčastěji jednou rukou ve výskoku s cílem znemožnit soupeři udržení míče ve hře. Tato herní činnost má četné druhy technického provedení z pohledu pozice smečujícího hráče, pohybu jeho těla a paží ve vztahu k míči.

Vlastní pohybová činnost se skládá z několika na sebe navazujících částí.

- Rozběh
- Odraz
- Letová fáze
- Úder do míče
- Dopad

Mimo smeče provedené čelně hráči provádějí ještě další druhy útočných úderů.

- Smeč s otočkou
- Ulívka, ulití
- Rychlík
- Útočný úder ze zadní řady
- Smeč po odrazu z jedné nohy – jednonožka

Taktika útočného úderu

Útočný úder je až na malé výjimky finální herní činností jednotlivce v útočné kombinaci. V současnosti je ve vrcholovém volejbalu frekventovanější silové zakončení v přímočarém směru. V rekreačním a výkonnostním volejbalu jsou úspěšné útočné údery umístěné s malou rotací a rychlostí míče. Smečař má ovládat na odpovídající útočné údery všech tří sledů. Je vybaven pestrým rejstříkem útočných úderů (čelně, bočně, s otočkou atd.) a umí využívat klamných pohybů (při rozběhu, odskok při odrazu, opakovaný výskok).

3.3.5 *Blokování*

Blokování je herní činností jednotlivce, při níž se brání určitý prostor nad sítí s úkolem:

- Zabránit přeletu míče do vlastního pole
- Srazit míč do pole soupeře
- Odrazit míč vzhůru a dozadu do vlastního pole
- Jistiti určitý prostor vlastního pole ve směru útoku soupeře

Účastnit se bloku mohou pouze hráči přední řady a blokují samostatné (jednoblok), dva (dvojblok) a tři (trojblok).

Taktika blokování

- Rozmístit hráče přední řady tak, aby přesun do místa výskoku na blok byl co nejkratší a umožňoval seskupení do dvojbloku nebo případně do trojbloku.
- Zvětšovat stín bloku přesunem přes síť.
- Na nejuspěšnějšího útočníka soupeře stavět nejlepšího blokaře.
- Účelně volit výměnu míst blokujících hráčů na směr hlavního útoku.
- Znat kvality přihrávky, nahrávky a možnosti smečáře jako výchozí podnět k úspěchu bloku (průběžné sledování).
- Komunikovat mezi blokaři ohledně postavení soupeře, zvláště o postavení hráčů přední řady.

3.3.6 Vybírání

Každou útočnou herní kombinací chce soupeř ukončit převážně prudkým útočným úderem. Hráči druhého družstva se za pomoci obranných herních činností a kombinací brání. Nejprve je to blokování na síti, ale následně jsou to také činnosti hráčů v poli.

Různé způsoby vybírání

- Odbití jednoruč spodem v pádu vpřed
- Odbití jednoruč spodem v pádu stranou
- Odbití jednoruč vrchem v pádu vzad
- Odbití rychlých míčů nad hlavou

Taktika vybírání

- Průběžné sledování činnosti soupeře.
- Určení nejpoužívanějších směrů a druhů útoku u jednotlivých hráčů soupeře.
- Důsledné používání vyčkávacího postavení a přechod do základního postavení.

(Kaplan 1999)

3.4 Herní kombinace

Herní kombinace je záměrná, časově a prostorově sladěná spolupráce dvou nebo více hráčů při řešení taktických úkolů družstva. Herní kombinace tvoří mezičlánek mezi herními činnostmi jednotlivce a vlastní hrou. Dělí se na obranné a útočné, které se ve hře neustále střídají. Použití jednoduchých nebo složitých herních kombinací ve hře ovlivňuje fyzická a technicko-taktická vyspělost i psychická připravenost hráčů, ale i hra soupeře. Zvládnutí určité herní kombinace předpokládá, že hráči ovládají v dostatečné míře všechny potřebné herní činnosti jednotlivce a že ji musí dostatečně zvládnout všichni zúčastnění hráči.

Herní kombinace: a) plnící převážně úkoly útoku,
b) plnící úkoly útoku i obrany,
c) plnící převážně úkoly obrany.

Útočné herní kombinace

a) bez signálu :

- s nahrávačem (N) přední řady,
- s vbíhajícím nahrávačem (VN) zadní řady,
- s útokem po nahrávce z pole,
- s útokem po přihrávce,

b) jednoduché signály - s nahrávačem spolupracuje jeden hráč :

- s útokem po krátké rychlé nahrávce,
- s útokem po vystřelené nahrávce,
- s útokem po rychlé nahrávce s oběhnutím nahrávače,

c) složité signály - s nahrávačem spolupracují dva a více hráčů :

- bez výměny míst jednotlivých hráčů,
- s výměnou míst (s křížením),

Herní kombinace plnící úkoly útoku i obrany

- a) vyčkávací postavení 3-3: účelem těchto kombinací je zaujmout co nejvýhodnější postavení ve vlastním poli vzhledem k následující připravované kombinaci. Vyskytují se po vlastních podáních a jinak odbitých míčích k soupeři. Optimální rozestavení hráčů je 3-3 (tři hráči na síti a tři v poli),
- b) postavení při podání soupeře-je ovlivněno počtem přihrávajících hráčů.

Obranné herní kombinace

- a) postavení při vykrývání útočícího spoluhráče
- b) postavení proti útoku soupeře :
 - bez bloku - po míčích, které soupeř odbíjí nouzově,
 - s jednoblokem - nejčastěji při útoku soupeře na signál,
 - s dvojblokem - nejčastěji proti vysoké nahrávce,
 - s trojblokem.

(Příbramská 1989)

3.5 Herní systémy

Herní systémy představují organizaci individuálních a skupinových činností, zaměřenou ke splnění úkolů útoku nebo obrany v průběhu utkání. Ve volejbale plní herní systémy současně úkoly obrany útoku.

Ve volejbale můžeme rozdělit systémy hry na:

- systém bez specializace funkcí hráčů
- systémy se specializací funkcí hráčů

Systém bez specializace funkcí hráčů

Jedná se o systém: „Každý střední hráč v zóně 3 nahrávačem“.

Systém se specializací funkcí hráčů

- systém s jedním nahrávačem- kdy je družstvo složeno z jednoho nahrávače, dvou smečářů, dvou blokařů a jednoho hráče, hrajícího křížem s nahrávačem.
- systém s dvěma nahrávači- kdy je družstvo složeno ze dvou nahrávačů, ze dvou smečářů a ze dvou blokařů. (Buchtel 2005)

Příbramská a kolektiv rozdělují herní systémy takto:

Útočné herní systémy se dělí podle počtu nahrávačů :

- každý střední přední hráč je nahrávačem (0-6) - používá se především v žákovských družstvech, u začátečníků a při rekreačním volejbale,
- se třemi nahrávači (3-3),
- se dvěma nahrávači (4-2) - v současném vrcholovém volejbale se téměř nevyskytuje, ale kubánské reprezentační družstvo žen s tímto systémem uhrálo úspěchy v podobě dvou titulů mistryň světa a tří zlatých olympijských medailí,
- s jedním nahrávačem (5-1) – používají téměř bezvýhradně všechny týmy vrcholového a výkonnostního volejbalu.

Obranný herní systém může být buď bez specializovaných hráčů, kdy hráči procházejí postupně všemi šesti postaveními a plní v nich příslušné obranné úkoly. A nebo se specializovanými hráči, kdy jsou obranné úkoly pro jednotlivé funkce hráčů specializovány pro přední a zadní zónu, ve kterých hrají vždy třikrát. Specializované obranné úkoly plní hráči pro určenou zónu po výměně míst v přední a zadní řadě po vlastním podání a plní v nich stále stejnou obrannou činnost. Hráči provádějí jednak malé výměny mezi sousedními zónami a také velké výměny mezi krajními zónami do svých specializovaných zón. Z hráčů zadní řady hraje nejčastěji nahrávač v zóně I, což je nejvhodnější k snadnému vbíhání k síti, blokaři a smečáři hrají v zóně V nebo VI. Libera hrají nejčastěji v zóně V, protože chodí do pole většinou za blokaře

3.6 Charakteristika výkonu ve volejbale

3.6.1 Sportovní výkon

Sportovní výkon je aktuální projev specializovaných schopností sportovce v uvědomělé činnosti zaměřené na řešení pohybového úkolu, který je vymezen pravidly daného sportovního odvětví, resp. disciplíny.

Sportovní výkonnost je schopnost sportovce podávat daný sportovní výkon opakovaně v delším časovém úseku na poměrně stabilní úrovni.

Jestliže porovnáme hodnoty výkonů za určitý časový úsek, získáme výkonnost v dané sportovní činnosti pro hodnocené období. Z toho vyplývá, že výkon je v podstatě jednorázový, zatímco výkonnost je jevem dlouhodobějším.

Sportovní výkon je cílem tréninkového procesu, ale současně i procesem rozvoje sportovce. Je chápán současně jako průběh i výsledek tréninku ve sportovní činnosti. Je v něm vyjádřena míra vrozených i získaných dispozic jedince, které umožňují provedení sportovní činnosti na vysoké výkonnostní úrovni.

Na úroveň sportovního výkonu mají vliv :

- vrozené dispozice, které mají povahu vloh, nadání či talentu,

- vlivy přírodního a sociálního prostředí., které podmiňují vývoj jedince a jeho vrozených dispozic,
- vliv tréninkového procesu, který představuje dlouhodobé a cílevědomé působení tréninkového a soutěžního zatížení. (Choutka, Dovalil 1991)

3.6.2 Herní výkon

Herní výkon je výsledek činností a chování hráčů v průběhu určité sportovní hry. Sportovní hra je charakterizována současnou činností dvou soupeřících kolektivů nebo jednotlivců, kteří se snaží prokázat převahu nad soupeřem pomocí ovládnutí jednoho společného předmětu. Družstvo (jednotlivec), které ovládá daný předmět lépe a častěji, a tak ve své podstatě podává kvalitní výkon, nemusí být v konečném výsledku vítězem. Pouze konečný výsledek utkání je rozhodujícím měřítkem sportovní hry. Při hodnocení herního výkonu pro potřeby trenérů nebo volejbalových teoretiků je třeba detailnějšího rozboru činností jednotlivých hráčů a kolektivu-hodnocení herních činností jednotlivce a herních kombinací.

Hodnocení herního výkonu se využívá k:

- diagnóze silných a slabých stránek družstva,
- plánování a kontrole efektivity tréninku,
- plánování a hodnocení systému a strategie hry,
- motivaci a informovanosti hráčů,
- srovnávání s výsledky ostatních družstev,
- předvídaní vývojových tendencí ve volejbale,
- hodnocení jednotlivých utkání i dlouhodobé soutěže,
- špionáži soupeře-tzv. „scoutingu“.

Volejbal je sportovní hra kolektivní, a proto se herní výkon ve volejbale dělí na dvě důležité složky-individuální herní výkon a týmový herní výkon.

3.6.3 Individuální herní výkon

Individuální herní výkon je soubor herních dovedností získaných tréninkem, který je realizován hráčem v podmínkách utkání. Projevuje se v kvalitě a množství osvojených herních činností jednotlivce integrovaných do herního výkonu družstva. Individuální herní výkon je na jedné straně podmíněn herními dovednostmi, které se váží ke specifickému hernímu výkonu a jsou výsledkem učení v tréninkovém procesu a na straně druhé je podmíněn vrozenými schopnostmi jedince. Vrozené schopnosti jsou faktorem limitujícím úspěšnost výkonu v konkrétní dovednosti. Z tohoto hlediska je tedy individuální herní výkon ovlivněn determinantami biomechanickými (funkce hybného systému), bioenergetickými (funkce vnitřních orgánů a metabolické procesy), psychickými (řídící činnost CNS a psychické procesy) a také deformačními faktory (rušivé vlivy). Dalším faktorem ovlivňujícím výkon je souhrn vnějších podmínek. Shodnost vnějších podmínek zajišťují v rámci možností pravidla, na jejichž dodržování dohlíží nestranní rozhodčí. (Dobry, 1988)

3.6.4 Týmový herní výkon

Týmový nebo také kolektivní herní výkon je výsledkem společné činnosti jednotlivých hráčů, kterou ovlivňují sociálně psychologické determinanty a determinanty činnostní. Kolektivní výkon je sice také založen na výkonech jedinců, ale jeho výsledná úroveň je dána kvalitou vzájemné provázanosti výkonů jednotlivců v rámci družstva. Z tohoto hlediska je pro kolektivní výkon velmi důležité složení družstva a jeho vnitřní struktura. Účinnost individuálního herního výkonu se zapojením do týmového výkonu může mnohonásobně zvýšit nebo naopak snížit. Výkon družstva v nemalé míře ovlivňuje svým výkonem družstvo soupeře.

Týmový herní výkon tedy není přímo závislý na kvalitě individuálního herního výkonu. Jeho základní složkou je sice individuální herní výkon, který je výsledkem herní činnosti jednotlivce, ale protože se jedná o činnost sociomotorickou, uskutečňuje se na základě vztahů kooperace (pozitivních vztahů spolupráce) a kompetice

(antagonistických vztahů-soupeření) v družstvu. Pro trenérskou praxi z toho vyplývá, že je důležité složení družstva a rozdělení hráčských rolí a že kvalita kolektivního herního výkonu se zvyšuje s množstvím zkušeností družstva, kdy jsou jednotliví hráči schopni anticipace chování svých spoluhráčů i soupeře. Kolektivní výkon je mnohdy ovlivněn psychosociálními aspekty uvnitř družstva. (Dobry, 1988)

3.7 Olympijský turnaj ve volejbale žen Peking 2008

Ve dnech 9.-24. srpna 2008 se v hlavním městě Číny Pekingu konal volejbalový turnaj žen. Během 15. dnů se na hrách zúčastnilo 12 týmů a odehrálo se 66 zápasů. Finále k sobě svedlo týmy Brazílie a Spojených Států Amerických. Z vítězství se radovaly hráčky z Jižní Ameriky a staly se tak poprvé šampionkami na ženském turnaji na olympiádě.

Výsledky olympiád:

- 1968 Mexiko 1. SSSR, 2. Japonsko, 3.Polsko 6.ČSSR
- 1972 Mnichov 1.SSSR, 2. Japonsko, 3.KLDR 7.ČSSR
- 1976 Montreal 1.Japonsko, 2.SSSR, 3.Jižní Korea
- 1980 Moskva 1.SSSR, 2.NDR, 3.Bulharsko
- 1984 Los Angeles 1.ČLR, 2.USA , 3. Japonsko
- 1988 Soul 1.SSSR, 2. Peru, 3.ČLR
- 1992 Barcelona 1. Kuba , 2.Rusko, 3.USA
- 1996 Atlanta 1. Kuba , 2. Čína , 3. Brazílie
- 2000 Sydney 1. Kuba , 2. Rusko, 3. Brazílie
- 2004 Athény 1. Čína, 2. Rusko, 3. Kuba
- 2008 Peking 1. Brazílie, 2. USA, 3. Čína

Hrací systém

Týmy byli rozlosováni do dvou skupin. Ve skupině A se střetly celky Kuby, Číny, USA, Japonska, Polska a Venezuely. Ve skupině B Brazílie, Itálie, Rusko, Srbsko, Kazachstán a Alžírsko. Z 6 členných skupin do dalších bojů postoupily vždy první 4 týmy.

Ve čtvrtfinále proti sobě nastoupila mužstva 1. ze skupiny A a 4. ze skupiny B a 1. ze skupiny B a 4. ze skupiny A. Družstva na 2. a 3. místech byla mezi sebou rozlosována. Takže se mohlo stát, že celky, které spolu hrály ve skupině, se utkají znovu. Toto pravidlo byli na olympijských hrách zavedeno nově, a to z důvodu případné kalkulace. Po vítězství ve čtvrtfinále postupovala mužstva do semifinále a po vítězství mezi čtyřmi týmy i do finále. A protože jsme na olympiádě, kde se můžou rozdat jen 3 cenné kovy, i poražená družstva ze semifinále se prala v zápase o bronz.

3.7.1 Poznatky z OH 2008

Na těchto hrách byl zajímavý ne jenom hrací systém, ale obzvlášť míč se kterým se hrálo. Tento balón od firmy MIKASA byl dvoubarevný, lepen z 8 polí (klasicky je lepený z 18 polí), měl jiný povrch, který zajišťoval, že míč ve vzduchu více plaval.

Nejlepší hráčky OH

Nejvíce bodující hráčka	Logan Tom	USA
Nejlepší útočící hráčka	Rosir Calderon	Kuba
Nejlepší blokař	Erika Araki	Japonsko
Nejlépe podávající hráčka	Yanelis Santos	Kuba
Nejlepší polař	Zhang Na	Čína
Nejlepší nahrávač	Helia Souza	Brazílie
Nejlepší libero	Fabiana de Oliveira	Brazílie

4 VÝZKUMNÁ ČÁST

4.1 Hypotézy

Na základě studia literatury a vlastní hráčské zkušenosti jsem stanovila následující hypotézy :

H1: Domnívám se, že bude více podání směřovat na smečářky přihrávačky než na libero.

H2: Při současném volejbalovém trendu bude plachtící podání více účinné než podání rotující z výskoku.

H3: Předpokládám, že každá smečářka se v průběhu utkání podílí na 1 bodu v každém setu z útoku ze zóny 6.

4.2 Metodika výzkumu

4.2.1 Konstrukce metody výzkumu

Pro splnění úkolů práce jsem si nejdřív zvolila družstva, jejichž hráčky (smečářky) budu dále hodnotit. Jedná se o 8 nejlepších družstev- Brazílie, USA, Čína, Kuba, Rusko, Itálie, Japonsko a Srbsko.

Základem této metody je analýza videozáznamů z OH 2008 v Pekingu. Pro zpracování jsem využila videozáznamů následujících utkání:

Utkání ze základní skupiny: ITA-RUS 3:1

BRA-RUS 3:0

JPN-POL 3:2

ITA-BRA 0:3

ITA-SRB 3:0

Utkání ze čtvrtfinále: JPN-BRA 0:3

CUB-SRB 3:0

Utkání ze semifinále: CHN-BRA 0:3

USA-CUB 0:3

Utkání o 3. místo: CUB-CHN 1:3

4.2.3 Příprava a organizace výzkumu

V první fázi výzkumu jsem si určila celky, která budu hodnotit. Vybrala jsem si prvních 8 družstev: Brazílie, USA, Kuba, Čína, Japonsko, Itálie, Rusko a Srbsko. Protože hodnotím smečáčky, zaměřím se hlavně na jejich dominantní herní činnosti jednotlivce, což jsou:

- a) Útočný úder
- b) Přihrávka
- c) Podání

Neopomenu však ale ani ostatní herní činnosti jednotlivce jako je:

- a) Blokování
- b) Obrana v poli (vybírání)

Ve druhé fázi jsem si určila způsob zápisu. Pro ten to zápis jde použít jakýkoli čistý papír, na který si zapisuji jednotlivé herní činnosti jednotlivce tak, jak za sebou u každé sledované hráčky následují. Rozbor videozáznamu mi umožňuje si jednotlivé roze hry zastavit nebo si je pustit opakovaně.

Ve třetí, závěrečné, fázi jsem se zabývala analýzou získaných dat. Z takto provedeného technického zápisu jsem vyhodnotila kvantitativní a kvalitativní zastoupení jednotlivých ukazatelů HČJ u jednotlivých hráček.

Z kvalitativní části HČJ vyhodnotím procentuální zastoupení úspěšnosti útočného úderu v jednotlivých zápasech u dané hráčky.

% = počet úspěšných útočných úderů / celkový počet útočných úderů x 100%

$$U = U / \Sigma U \times 100$$

Procentuální úspěšnost vypočítám také pro přihrávku podání, blok a vybírání.

Přihrávka- tento vzorec navrhl Pavel Řeřábek

$$\% \Sigma P = [(P+) + (0,67 \times P_0) + (0,33 \times P-) / \Sigma P] \times 100$$

Blok- $\% B = [B+ / \Sigma B] \times 100$

Vybírání- $\% O = [O+ / \Sigma O] \times 100$

Všechny vyhodnocené informace budou přehledně prezentovány v tabulkách a grafech!

4.2.4 Hodnocení útočného úderu

Útočný úder je charakterizován jako přehrátí míče přes síť za účelem znemožnit soupeři udržení míče ve hře. Útočný úder má nesčetné varianty provedení, u smečáček se vyskytují útočné údery prvního i druhého sledu a útok ze zadní zóny (tzv. PAJP). U smečáře je ÚÚ jeden z hlavních úkolů. A proto bude hodnocení úspěšnosti u této HČJ na prvním místě.

Z technicko-taktické složky jsem sledovala procentuální zastoupení jednotlivých druhů útočných úderů. Rozdělila jsem je do 4 skupin:

- a) Útok před nahrávačkou z rychlé nahrávky ze zóny 4
- b) Útok před nahrávačkou z vysoké pomalé nahrávky za zóny 4
- c) Útok ze zóny 6 (z tzv. „pajpu“)
- d) Útok za nahrávačkou ze zóny 2

Značení útočného úderu:

U+ - útočný úder, po kterém soupeř nedokáže udržet míč ve hře

(útočný úder který znamená přímý bod),

U1 - útočný úder, po kterém soupeř přehrává míč na polovinu hřiště útočícího družstva

„zadarmo“, a to může založit nový útok,

- útočný úder, po kterém soupeř útočí pouze z normální vysoké nahrávky,
- útočný úder, po kterém následuje úspěšné vybrání soupeřem blokovaného míče ve vlastním poli s možností přechodu do protiútku,

U2 - útočný úder, po kterém soupeř útočí s možností použít jakékoli útočné

kombinace,

U- - chybný útočný úder, který zajistí přímý bod soupeři

(útok do autu; do anténky; do sítě; do bloku, který míč úspěšně zablokuje do hřiště; technické chyby provedení ÚÚ),

ΣU - suma (součet) všech útoků,

% U - procentuální úspěšnost útoku,

$\% U = U / \Sigma U \times 100$

4.2.5 Hodnocení podání

Podání je charakterizována jako odbití míče do pole soupeře způsobem předepsaný pravidly, kterým se zahajuje každá rozehra. (Buchtel 2005)

V dnešní době, na vrcholové úrovni, se používá už jen 3 druhů:

- a) vrchní podání čelné z výskoku
- b) vrchní podání čelné plachtící z místa
- c) vrchní podání čelné plachtící z výskoku

Značení podání:

S+ - eso

- podání, které dopadlo do prostoru hřiště soupeře, aniž by došlo ke kontaktu s míčem,
- soupeř přijal míč natolik špatně, že se mu nepodařilo udržet jej ve hře,
- podání vedoucí k zisku bodu – soupeř přijal míč natolik špatně, že některý spoluhráč podávajícího provede ihned z tohoto příjmu útočný úder nebo jej zablokuje takovým způsobem, že podávající družstvo získává bod,
- soupeř přijal míč natolik nepřesně, že směřuje bez jakéhokoli dalšího kontaktu soupeře na polovinu hřiště podávajícího družstva,
- soupeř přijal míč natolik nepřesně, že se mu nepodaří založit útok (pouze vybírá míč) a míč přehraje „zadarmo“ na polovinu hřiště podávajícího družstva,
- podání, které soupeř přihraje nepřesně, což mu neumožní použít jakoukoli útočnou kombinaci (útočí pouze s vysoké nahrávky),

S₀ - podání, které soupeř přihraje přesně, což mu umožní jakoukoli útočnou kombinaci,

S- - zkažené podání: - podání do sítě, do anténky, přešlap, do autu, jiná chyba.

ΣS - suma (součet) všech podání

4.2.6 Hodnocení přihrávky

Přihrávka je odbití míče letícího od soupeře, záměrně usměrněného některému spoluhráči k síti, aby ten mohl nahrát nebo provést útočný úder. Je tedy prvním odbitím míče v poli. (Buchtel, Ejem 1981)

Moje hodnocení se bude zajímat hlavně o příjem podání. Je zajímavé, že družstva jako Japonsko a Číny nepřihrávají se 2 smečáčkami ale s jednou smečáčkou, liberem a univerzální hráčkou. Tým Kuby dokonce střídá jednu smečáčku za libero a přihrávají tak smečáčka, diagonální hráčka i blokačka.

Kvalitu přihrávky hodnotím na základě skutečnosti, zda z této přihrávky může nahrávačka použít jakoukoli herní kombinaci na signál (v první řadě útok 1. sledu) nebo je nucena použít jen normální (vysokou) nahrávku. Tedy opět na základě HČJ, která po přihrávce následuje.

Značení přihrávky podání:

P+ - velmi přesná přihrávka, nahrávačka může použít jakoukoli útočnou kombinaci,

P₀ - nepřesná přihrávka, po které nahrávačka nemůže použít jakoukoli útočnou kombinaci (nelze hrát 1. sled), nebo nepřesná přihrávka, po níž většinou následuje lehký míč na polovinu hřiště soupeře,

P- - zkažená přihrávka, přímý bod pro soupeře.

ΣP - suma (součet) všech přihrávek

%P - procentuální úspěšnost přihrávky

$$\% \Sigma P = (P+) + (0,67 \times P_0) + (0,33 \times P-) / \Sigma P$$

(tento vzorec navrhl P.Řeřábek)

4.2.7 Hodnocení blokování

Blokování je přehrazení určitého prostoru na síti prováděného dvěma nebo třemi hráči přední řady s cílem zabránit přeletu míče do vlastního pole. (Buchtel 2005).

Blokování tvoří základ obrany družstva podle postavení bloků se pak staví hráči v poli.

Značení blokování:

- B + - blok, po kterém soupeř nedokáže udržet míč ve hře
(blok, který zajistí přímý bod),
- B- - blok, který směřuje do autu, do anténky, na svojí polovinu hřiště, ale spoluhráč míč nevybere a umožňuje získání bodu soupeři.
- B₀ - blok, po kterém soupeř přehrává míč „zadarmo“ na polovinu hřiště blokujícího družstva, které může následně přejít do protiútoků,
 - blok, po kterém míč pokračuje v letu do hřiště blokujícího družstva, které následně může přejít do protiútoků – tzv. „nadražené“ míče,
 - blok, po kterém může soupeř rozehrát míč a přejít do protiútoků (může použít jakoukoli útočnou kombinaci),
 - blok, po kterém blokující družstvo přehrává míč „zadarmo“ na polovinu soupeře a ten přechází do protiútoků
- ΣB - suma (součet) všech bloků
- %B - procentuální úspěšnost blokování

4.2.8 Hodnocení vybírání v poli

Vybírání v poli je odbití nebo odražení míče jakýmkoli způsobem, dovolenými pravidly, za účelem udržení míče ve hře. (Buchtel, Ejem 1981)

Při hodnocení obrany v poli jsem se zaměřila jen na kvalitu této HČJ.

Značení vybírání:

- O+ - hráčka vybrala míč a udržela ho tak ve hře,
- O- - hráčka míč nevybrala (myšleno míč, který bylo možno vybrat).
- ΣO - součet (suma) všech zákroků v poli
- %O - procentuální úspěšnost vybírání

4.3 Výsledky pozorování

4.3.1 Skupina A

4.3.1.1 Zápas Kuba- USA

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Tom	15	2	8	25	84,1
Glass	4	1	3	10	63,4
Willoughby	6	3	2	11	75,7
Ruiz	3	0	3	6	66,5
Calderon	0	0	2	2	67

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Tom	7	0	2	5	14	50
Glass	3	0	0	1	4	75
Willoughby	1	0	6	1	8	12,5
Ruiz	14	4	0	6	24	58,3
Calderon	7	4	0	2	13	53,8

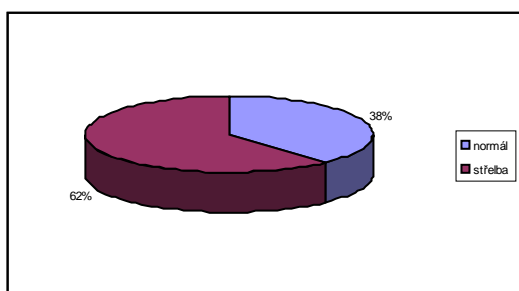
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Tom	2	5	2	9	22,2
Glass	1	0	0	1	100
Willoughby	0	0	2	2	0
Ruiz	1	1	3	5	20
Calderon	1	0	0	1	100

Jméno	Vybírání			
	O+	O-	ΣO	%O
Tom	0	1	1	0
Glass	1	1	2	50
Willoughby	0	1	1	0
Ruiz	4	0	4	100
Calderon	2	1	3	66,7

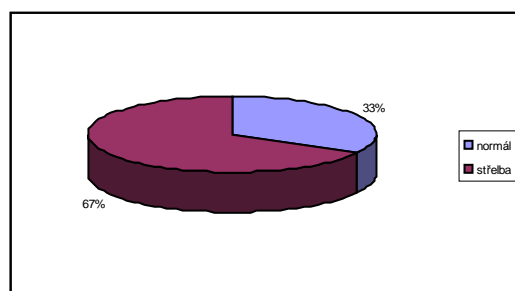
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Tom	1	6	2	9
Glass	0	5	1	6
Willoughby	0	3	1	4
Ruiz	0	7	0	7
Calderon	2	14	1	17

Druhy útočných úderů

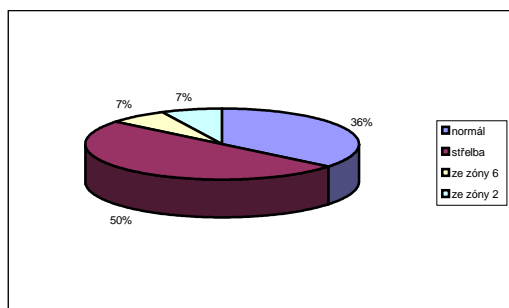
Yumilka Ruiz

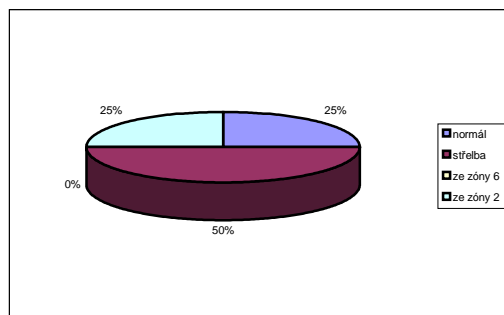
Rosir Calderon

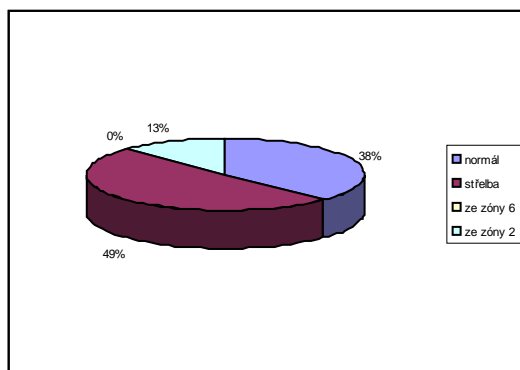
Logan Tom

Kimberly Glass

Kim Willoughby

V tomto zápase měla, podle očekávání, navrch Kuba. Svého soupeře porazila jednoznačně 3:0. Hlavní rozdíl byl na útoku. I když se trenérka Ping snažila střídat co to dalo, hra se stejně nezměnila. Kuba dokázala, že když vede, hraje s klidem a dokáže tak porazit kteréhokoli soupeře.

4.3.1.2 Zápas: Japonsko- Polsko

Jméno	Útočný úder					
	U+	U1	U2	U-	ΣU	%U
Saori	16	13	3	4	36	44,4
Kurihara	13	20	7	4	44	29,5

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Saori	20	1	7	28	89,4
Kurihara	4	0	1	5	86,6

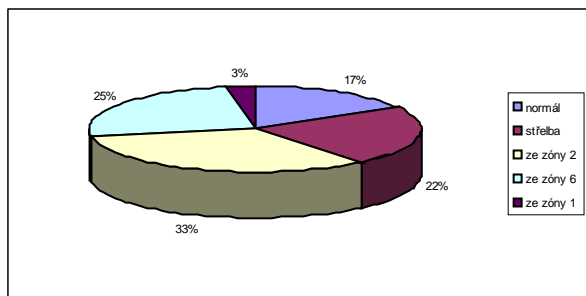
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Saori	1	1	1	3	33,3
Kurihara	4	0	3	7	57,1

Jméno	Vybirání			
	O+	O-	ΣO	%O
Saori	5	2	7	71,4
Kurihara	7	2	9	77,8

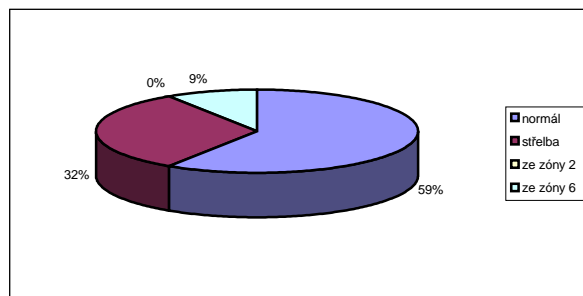
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Saori	3	15	0	18
Kurihara	1	11	1	13

Druhy útočných úderů

Saori Kimura

Megumi Kurihara

Toto utkání bylo o postup do čtvrtfinále a také tak vypadalo. Japonky měly soupeře velice dobře přečtené.

Hra Polska se zakládá na tvrdém útoku od diagonální hráčky Skowronské a smečářky Glinkové, která ale hůře přihrává. A právě toto byla taktika Japonek, co nejvíce podávat na Glinkovou a odtáhnout soupeře co nejdále od sítě. V prvních dvou setech tato taktika asiatickým vycházela, ale jakmile italský trenér Polska vystřídal, hra se obrátila a další dva sety vyhrály evropanky. Tiebreak už je loterie a se štěstím, ale musím říct i docela zaslouženě, vyhrály Japonky.

4.3.2 Skupina B

4.3.2.1 Zápas Rusko- Itálie

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Šaškovová	9	8	2	2	21	42,8
Estes	11	8	4	1	24	45,8
Ortolani	10	4	1	4	17	58,8
Piccinini	6	6	5	4	21	28,6

Jméno	Přihrávka				%P
	P+	P-	P ₀	ΣP	
Šaškovová	8	0	4	14	76,3
Estes	11	0	3	14	92,9
Ortolani	10	1	5	16	85,5
Piccinini	11	1	5	17	86,4

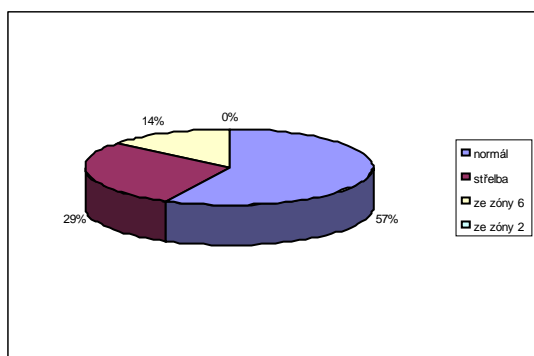
Jméno	Blok					%B
	B+	B-	B ₀	ΣB		
Šaškovová	1	1	1	3	33,3	
Estes	0	2	0	2	0	
Ortolani	0	0	0	0	0	
Piccinini	0	1	0	1	0	

Jméno	Vybirání				%O
	O+	O-	ΣO		
Šaškovová	7	1	8	87,5	
Estes	6	2	8	75	
Ortolani	6	0	6	100	
Piccinini	4	4	8	50	

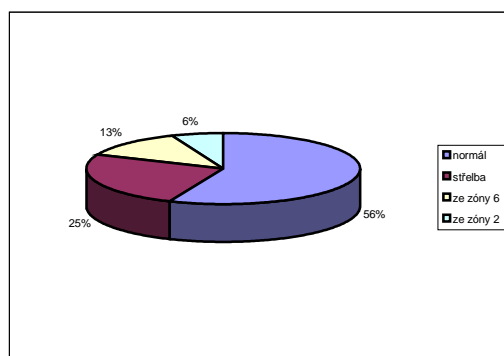
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Šaškovová	2	8	2	12
Estes	2	8	3	13
Ortolani	0	5	3	8
Piccinini	0	12	1	13

Druhy útočných úderů

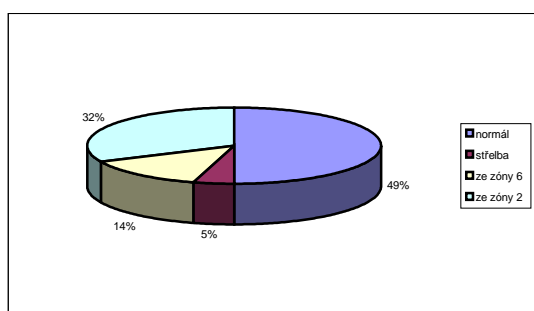
Francesca Piccinini

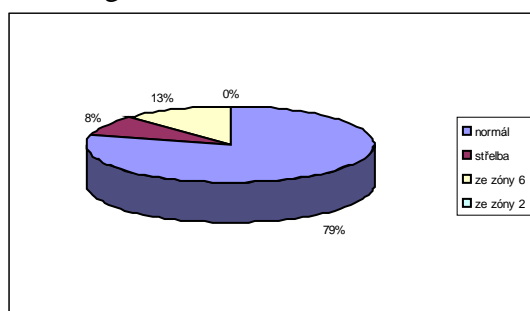
Serena Ortolani

Liubov Šaškovová

Evgenia Estes

Střetnutím těchto dvou týmů byly zahájeny olympijské hry. Čest pískat toto utkání měla i česká rozhodčí Karin Záhorcová. Italky se musely obejít bez své největší hvězdy Taismary Aquero, které musela kvůli onemocnění matky navštívit svoji rodnou Kubu. Ale na hře Italek se ztráta vůbec neprojevila a svého soupeře porazily poměrně jasně 3:1.

Italky se dokázaly vypořádat s tvrdými Ruskými útoky, velikými bloky a v poli „vyčapaly“ spoustu balónů.

Po poměrně dlouhé době jsem viděla hrát Rusky a musím uznat, že trenér Caprara udělal veliký pokrok ve hře v poli, ale na výrazu v obličeji má stále ještě co zlepšovat.

4.3.2.2 Zápas Itálie- Srbsko

Jméno	Útočný úder					
	U+	U1	U2	U-	ΣU	%U
Aquero	13	2	2	5	22	59,1
Piccinini	11	9	1	3	24	45,8
Nikolič	7	9	0	5	23	30,4
Djerisila	7	4	4	3	18	38,9

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P0	ΣP	%P
Aquero	6	2	6	14	76,3
Piccinini	19	1	4	24	91,7
Nikolič	13	2	12	27	80,4
Djerisila	15	2	7	24	84,8

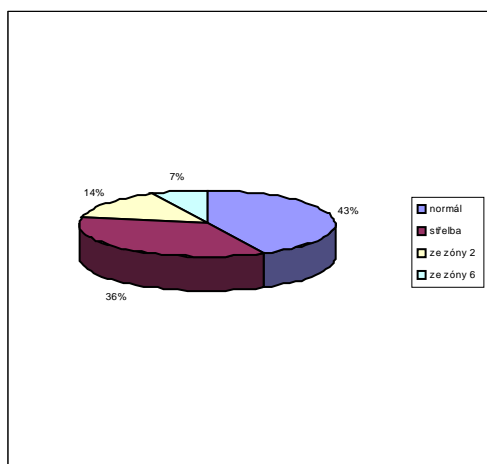
Jméno	Blok				
	B+	B-	B0	ΣB	%B
Aquero	0	1	3	4	0
Piccinini	1	0	1	2	50
Nikolič	1	2	1	4	25
Djerisila	1	1	2	4	25

Jméno	Vybrání			
	O+	O-	ΣO	%O
Aquero	6	2	8	75
Piccinini	3	1	4	75
Nikolič	4	2	6	66,7
Djerisila	5	0	5	100

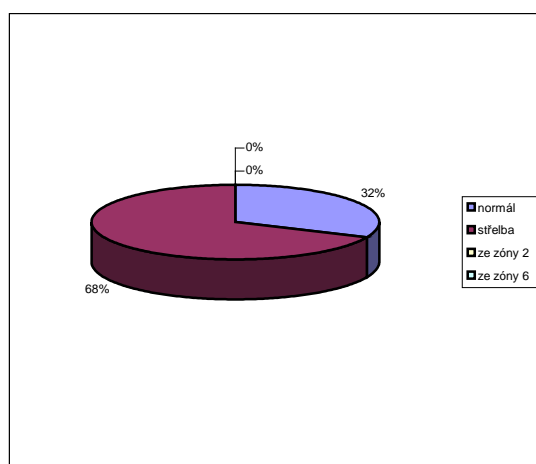
Jméno	Podání			
	S+	S0	S-	ΣS
Aquero	5	11	3	19
Piccinini	0	7	1	8
Nikolič	3	9	2	14
Djerisila	0	4	3	7

Druhy útočných úderů

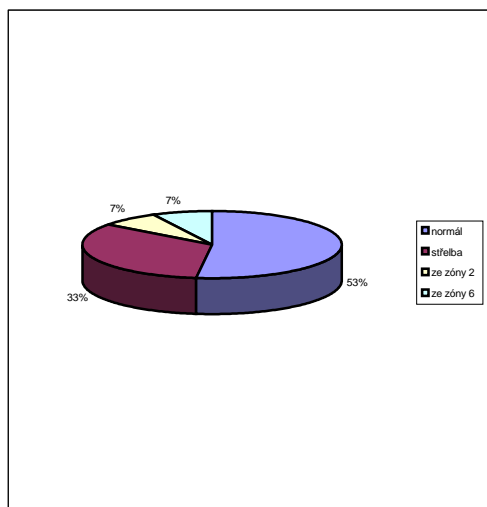
Jelena Nikolič

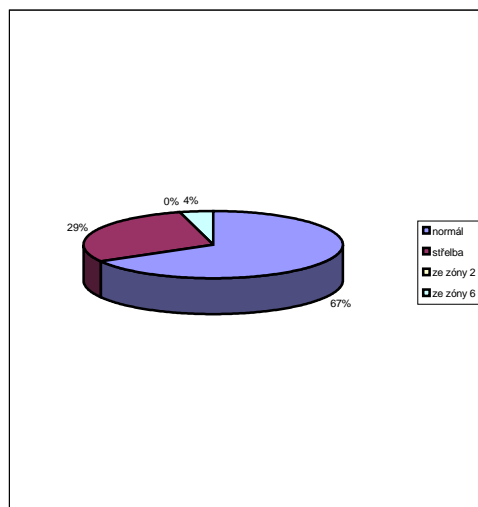
Ivana Djerisila

Taismary Aquero

Francesca Piccinini

Souboj Itálie: Srbsko mělo jasného favorita a to Itálii. Roli favorita Itálie zvládla a poměrně jednoznačně smetla svého soupeře 3:0.

Italky se už mohly opřít a svoji největší hvězdu Taismary Aquero, která hrála výborně. Úspěšnost na útoku skoro 60% procent a 6 přímých bodů z podání mluví za vše.

Srbky byly celý zápas v útlumu a Italkám moc škody nenadělaly.

4.3.2.3 Zápas Brazílie- Rusko

Jméno	Útočný úder					
	U+	U1	U2	U-	ΣU	%U
Paula	11	7	2	2	22	50
Máři	8	4	1	2	15	53,3
Estes	3	7	1	2	13	23,1
Šaškovová	5	5	3	3	16	31,2

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Paula	8	0	4	14	76,3
Máři	11	0	3	14	92,9
Estes	10	1	5	16	85,5
Šaškovová	11	1	5	17	86,4

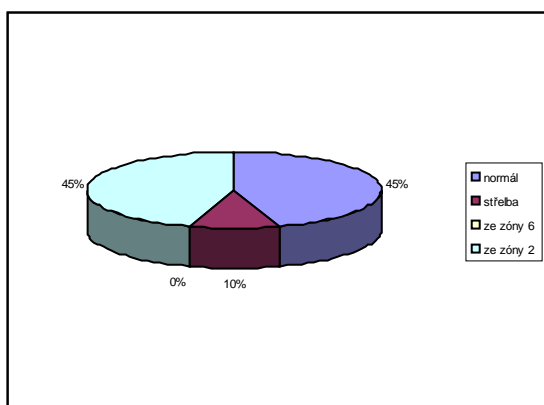
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Paula	2	1	1	4	50
Mari	1	0	1	2	50
Estes	0	1	1	2	0
Šašková	1	1	0	2	50

Jméno	Vybrání			
	O+	O-	ΣO	%O
Paula	1	0	1	100
Mari	7	0	7	100
Estes	6	1	7	85,7
Šašková	3	3	6	50

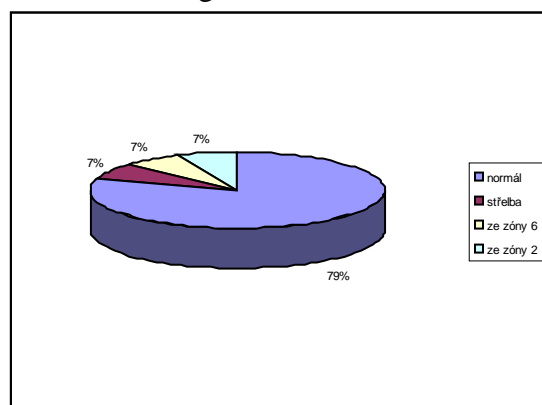
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Paula	0	5	2	7
Mari	2	17	0	19
Estes	1	7	1	9
Šašková	0	6	0	6

Druhy útočných úderů

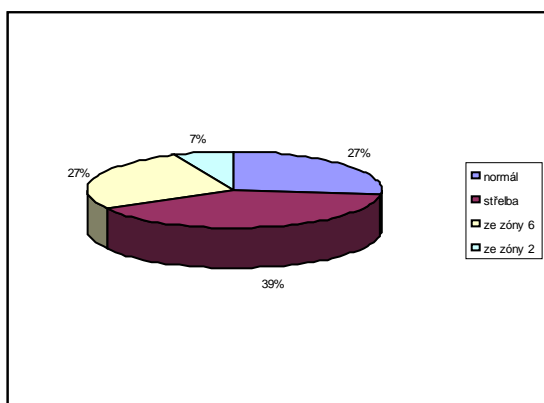
Liubov Šašková

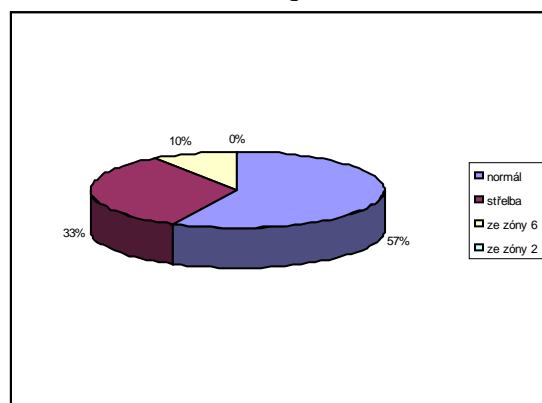
Evgenia Estes

Marianne Steinbrecher (Mari)

Paula Pequeno

Od tohoto klání jsem čekala velice vyrovnanou bitvu. Ale hráčky Brazílie mě vyvedly z omylu. Brazílie byla na tomto turnaji bezkonkurenční a to ukázala i v tomto utkání, kdy Rusky smetla hladce 3:0. Rusky získaly nejvíce 16 bodů v setu a to je opravdu velice málo.

4.3.3 Čtvrtfinále

4.2.3.1 Zápas Kuba- Srbsko

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Ruiz	12	4	2	6	24	50
Calderon	8	5	2	3	23	34,8
Nikolič	10	3	1	5	19	52,6
Djerisila	6	2	1	4	13	46,2

Jméno	Příhrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Ruiz	5	1	3	9	81,6
Calderon	1	0	1	2	83,5
Nikolič	13	1	5	18	92,7
Djerisila	10	2	2	14	85,7

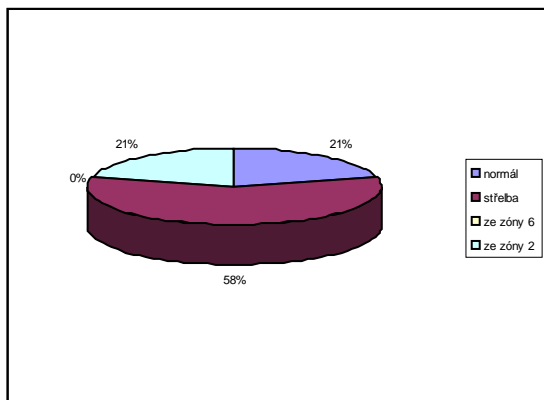
Jméno	Blok				%B
	B+	B-	B ₀	ΣB	
Ruiz	2	0	1	3	66,7
Calderon	1	1	0	2	50
Nikolič	0	2	1	3	0
Djerisila	0	1	1	2	0

Jméno	Vybírání			%O
	O+	O-	ΣO	
Ruiz	2	1	3	66,7
Calderon	4	1	5	80
Nikolič	1	0	1	100
Djerisila	1	0	1	100

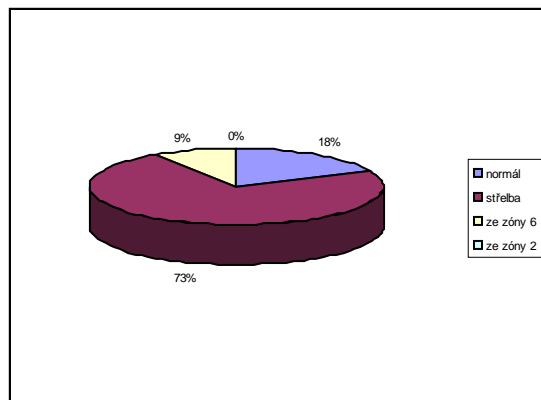
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Ruiz	1	12	0	13
Calderon	0	6	0	6
Nikolič	0	6	2	8
Djerisila	1	8	1	10

Druhy útočných úderů

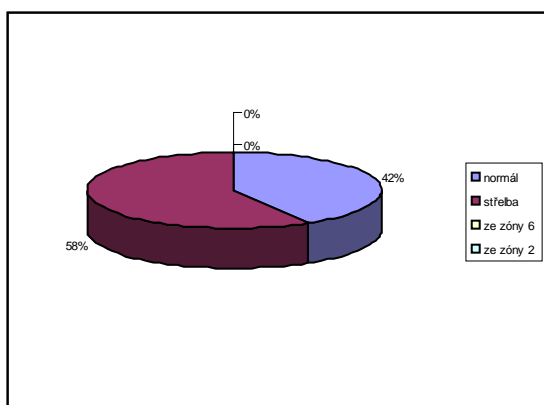
Jelena Nikolič

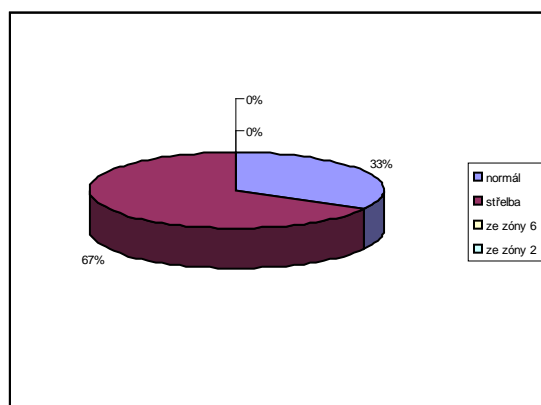
Ivana Djerisila

Yumilka Ruiz

Rosir Calderon

Zápas čtvrtfinále Kuba- Srbsko skončil dle očekávání vítězství Kuby 3:0. Bylo to utkání prvního ze skupiny A (Kuby) a čtvrtého ze skupiny B (Srbsko).

Kuba do utkání vstoupila velmi jistě a sebevědomě a tak pokračovala v celém utkání. Srbky se sice snažily, ale na výborně hrající Kubánky neměly.

4.3.3.2 Zápas Japonsko- Brazílie

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Paula	9	8	1	1	19	47,4
Mari	5	3	6	2	16	31,3
Saori	6	6	3	1	16	37,5
Kurihara	5	16	1	3	25	20

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Paula	10	0	5	15	89
Mari	8	3	12	23	74
Saori	18	1	5	24	90,3
Kurihara	6	0	5	11	85

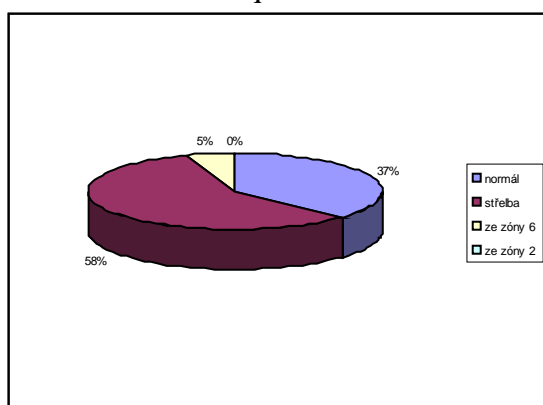
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Paula	4	1	0	5	80
Mari	1	1	1	3	33,3
Saori	2	2	0	4	50
Kurihara	1	1	0	2	50

Jméno	Vybirání			
	O+	O-	ΣO	%O
Paula	4	1	5	66,7
Mari	3	1	4	75
Saori	3	3	6	50
Kurihara	5	1	6	83,3

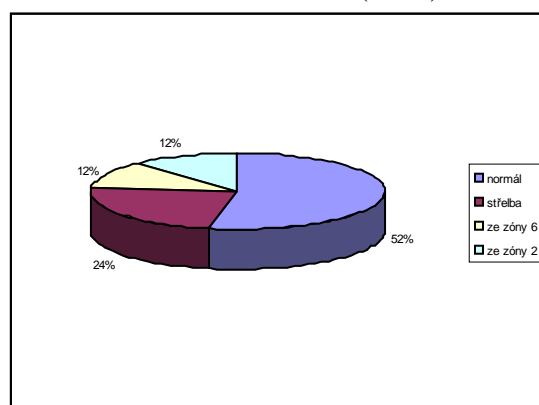
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Paula	0	6	1	7
Mari	0	7	0	7
Saori	0	10	0	10
Kurihara	1	7	0	8

Druhy útočných úderů

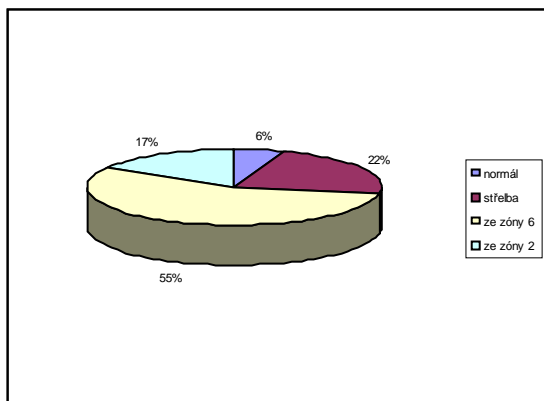
Paula Pequeno

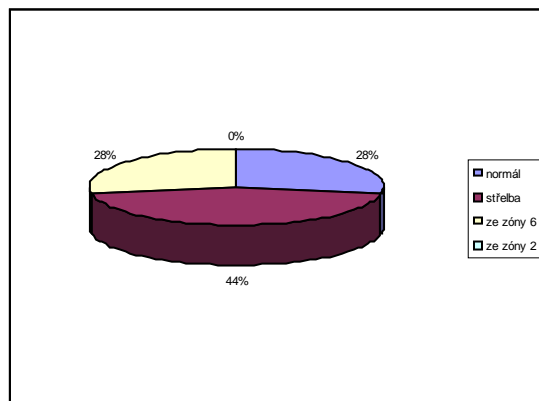
Marianne Steinbrecher (Mari)

Saori Kimura

Megumi Kurihara

Druhé čtvrtfinále se neslo ve stejném duchu jako to první. Brazilky předčily Japonky skoro ve všech herních činnostech. Asiátky byly lepší je ve hře v poli, kde jsou nejlepší na světě. Někdy to i vypadalo jako kdyby se nehrál volejbal, ale vybíjená. Ale i přes snahu Japonek, neměly Jihoameričanky moc práce a lehce zvítězily 3:0.

4.3.4 Semifinále

4.3.4.1 Zápas USA- Kuba

Jméno	Útočný úder					
	U+	U1	U2	U-	ΣU	%U
Glass	5	4	1	2	12	41,7
Tom	7	3	1	3	14	50
Ruiz	9	5	2	3	19	47,4
Calderon	5	4	0	1	10	50

Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Glass	10	1	2	13	89,8
Tom	10	1	7	18	83,4
Ruiz	6	0	0	6	100
Calderon	2	1	0	3	77,7

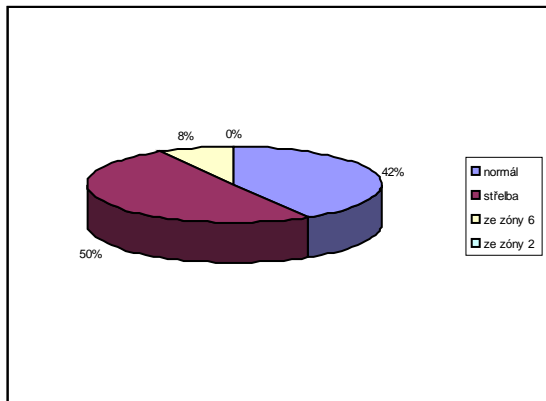
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Glass	0	2	2	4	0
Tom	3	1	0	4	75
Ruiz	3	1	0	4	75
Calderon	1	1	2	4	25

Jméno	Vybirání			
	O+	O-	ΣO	%O
Glass	4	1	5	80
Tom	4	0	4	100
Ruiz	0	1	1	0
Calderon	1	2	3	33,3

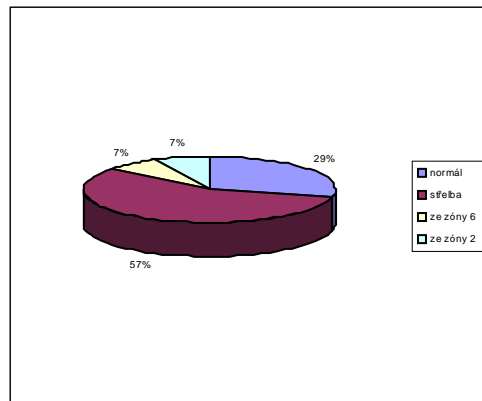
Jméno	Podání			
	S+	S ₀	S-	ΣS
Glass	0	7	1	8
Tom	3	8	2	13
Ruiz	0	8	0	8
Calderon	1	9	1	11

Druhy útočných úderů

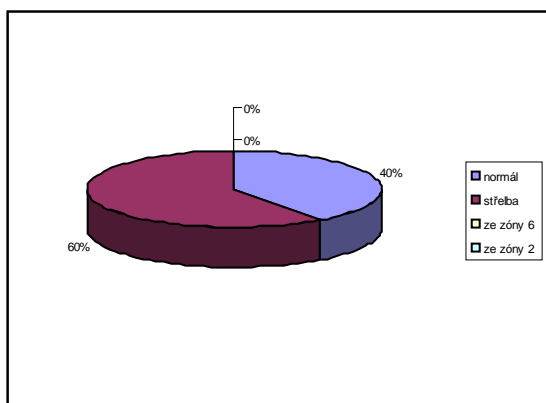
Kimberly Glass

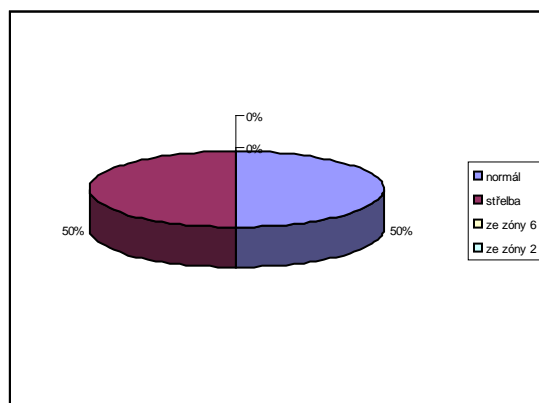
Logan Tom

Yumilka Ruiz

Rosir Calderon

Semifinále mezi Američankami a Kubánkami byly jasnými favoritkami Kubánky. Ale opak je pravdou. Američanky vstoupily do utkání s velkou vervou a jejich kolektivní hra měla úspěch. Po celý zápas nenašly Kubánky na USA recept a Amerika senzačně, ale zaslouženě postoupila do finále. Oplatila tak Kubě porážku ze základní skupiny. Potvrdilo se slovo beachvolejbalového reprezentačního trenéra Michala Palinka „dvakrát stejného soupeře v jednom turnaji neporazíš“.

4.3.4.2 Zápas Čína- Brazílie

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Mari	16	2	3	1	22	72,7
Paula	10	5	2	1	18	55,6
Wang Yimei	6	4	1	2	13	46,2
Li Juan	4	6	3	3	16	25

Jméno	Příhrávka				%P
	P+	P-	P ₀	ΣP	
Mari	7	0	3	10	90,1
Paula	12	1	4	16	15
Wang Yimei	0	0	0	0	0
Li Juan	11	2	1	14	88,1

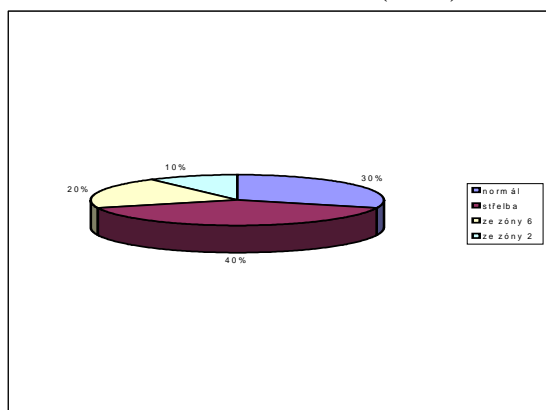
Jméno	Blok				
	B+	B-	B ₀	ΣB	%B
Mari	0	1	2	3	0
Paula	1	2	0	3	33,3
Wang Yimei	1	0	1	2	50
Li Juan	0	1	0	1	0

Jméno	Vybirání			
	O+	O-	ΣO	%O
Mari	3	1	4	75
Paula	3	0	3	100
Wang Yimei	2	1	3	66,7
Li Juan	3	1	4	75

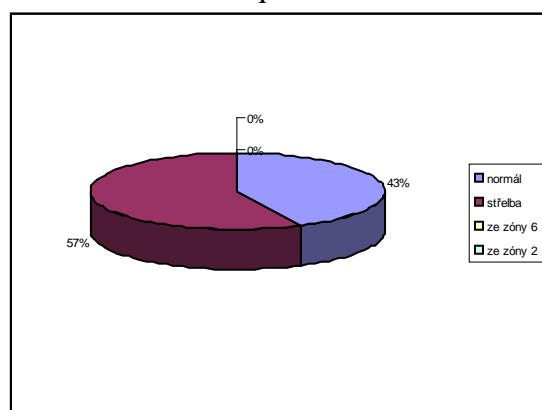
Jméno	Podání			ΣS
	S+	S ₀	S-	
Mari	3	12	0	15
Paula	0	3	0	3
Wang Yimei	1	4	2	7
Li Juan	2	4	1	7

Druhy útočných úderů

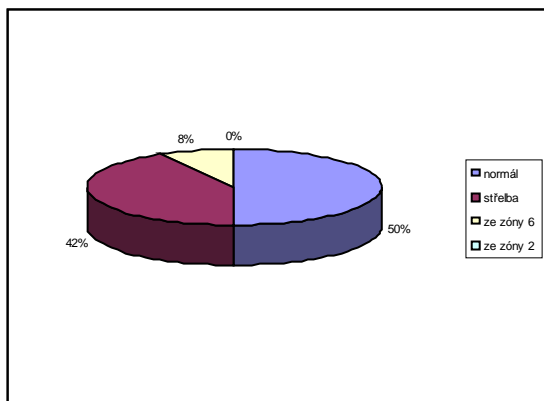
Marianne Steinbrecher (Mari)

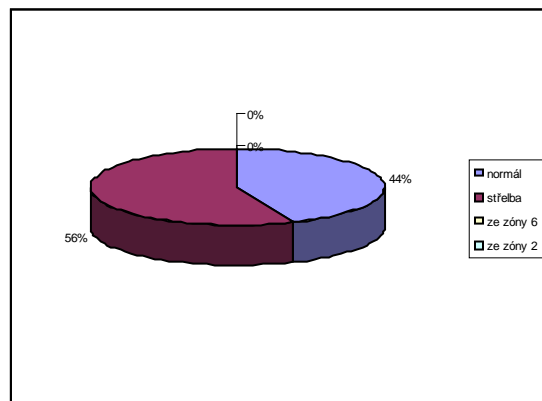
Paula Pequeno

Wang Yimei

Li Juan

Druhý zápas o finále měl za favorita Brazílii. A Jihoameričanky roli potvrdily. Neztratily doposud ani set a Čína jako obhájce titulu měla těžkou situaci. I když domácí hráčky byly hnány diváky, favoritky se nenechaly znervóznit a jednoznačně vyhrály 3:0. Byly lepší ve všech herních činnostech a po zásluze postoupily do finále.

4.3.5 Zápas o 3. místo- Čína- Kuba

Jméno	Útočný úder					%U
	U+	U1	U2	U-	ΣU	
Wang Yimei	17	10	1	4	32	53,1
Li Juan	9	4	4	2	19	47,4
Ruiz	11	7	2	5	25	44
Calderon	9	8	3	4	24	37,5

Jméno	Blok				%B
	B+	B-	B ₀	ΣB	
Wang Yimei	1	0	0	1	100
Li Juan	2	1	5	8	25
Ruiz	1	1	0	2	50
Calderon	2	0	1	3	66,7

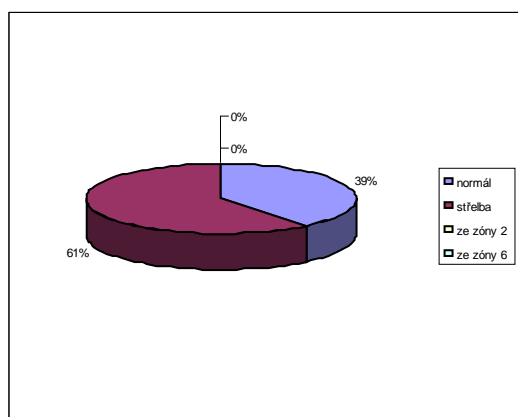
Jméno	Přihrávka				
	P+	P-	P ₀	ΣP	%P
Wang Yimei	0	0	0	0	0
Li Juan	18	1	3	22	92,5
Ruiz	16	5	0	21	84
Calderon	4	0	0	4	100

Jméno	Vybirání			
	O+	O-	ΣO	%O
Wang Yimei	0	1	1	0
Li Juan	2	1	3	66,7
Ruiz	4	0	4	100
Calderon	2	0	2	100

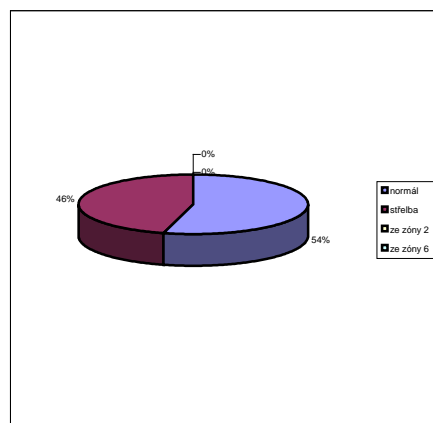
Jméno	Podání			ΣS
	S+	S ₀	S-	
Wang Yimei	1	7	3	11
Li Juan	0	12	0	12
Ruiz	0	7	1	8
Calderon	1	13	1	15

Druhy útočných úderů

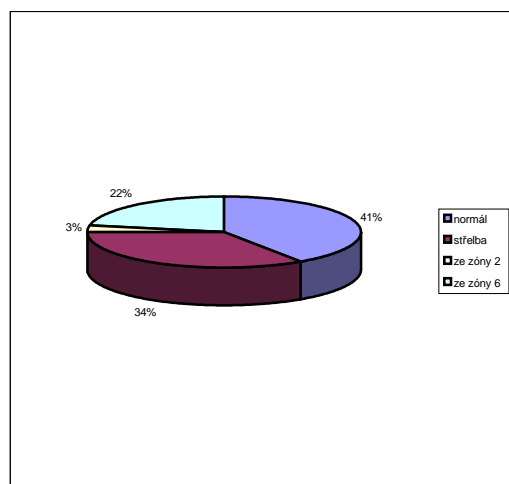
Yumilka Ruiz

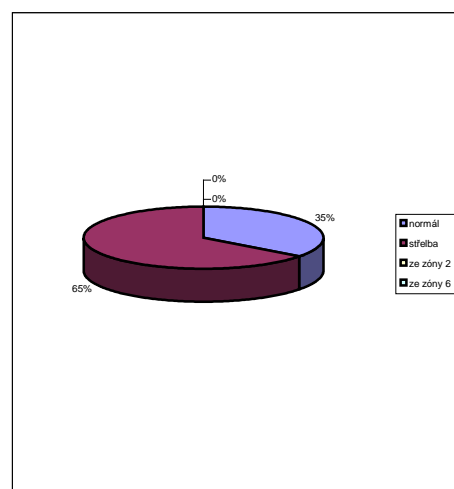
Rosir Calderon

Wang Yimei

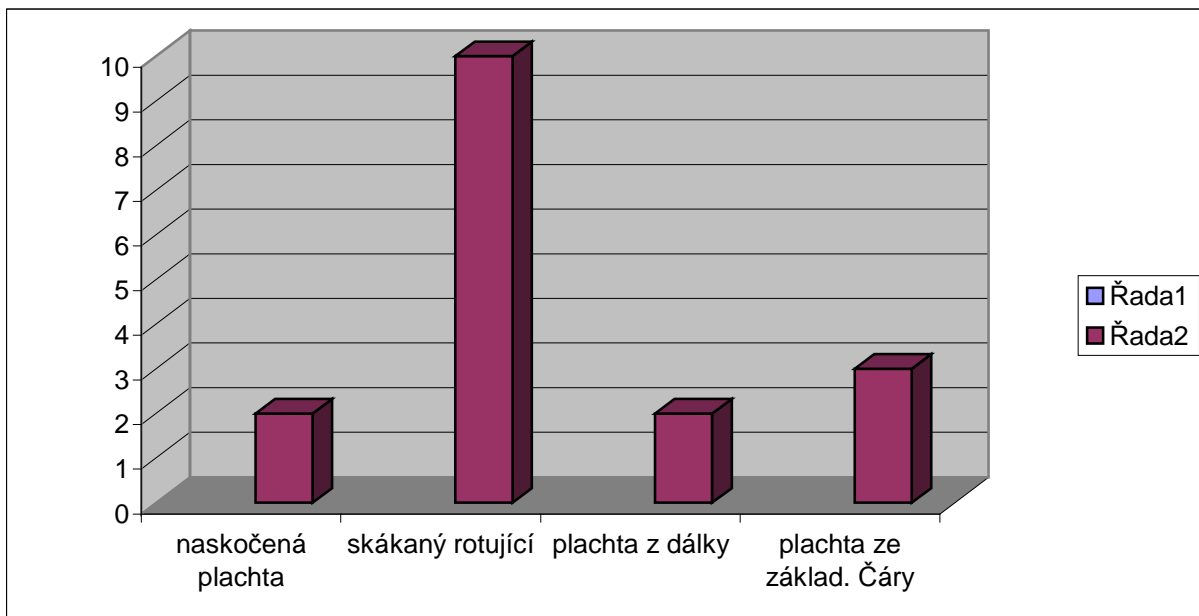
Li Juan

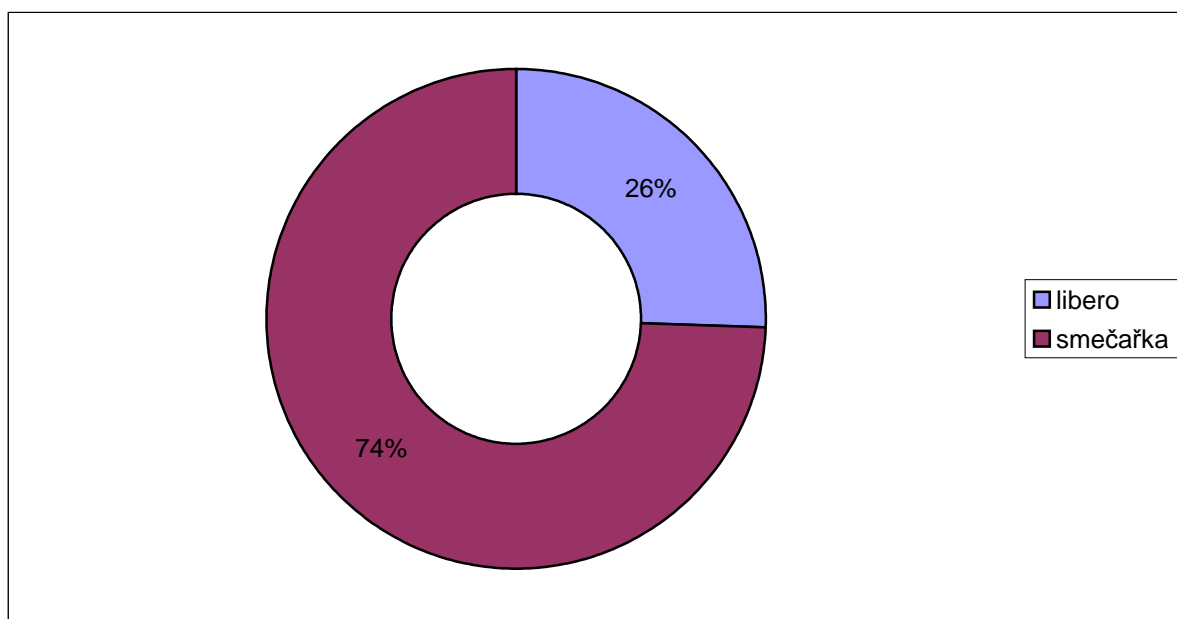
Souboj dvou poražených družstev v semifinále mělo být vyrovnané. Ale domácím publikem hnané Číňanky, byly lepší. Kubánky byly horší jak na příjmu tak i na útoku.

Nutno ale říci, že Kubánky si zápas prohrály samy svými nevynucenými chybami a kandidátovi na medaili zbyly jen oči pro pláč a nepopulární bramborová medaile.

GRAF DRUHŮ PODÁNÍ

GRAF PŘIJÍMANÝCH MÍČŮ U LIBERA A SMEČAŘŮ

DRUHY PODÁNÍ U JEDNOTLIVÝCH HRÁČEK

JMÉNO	DRUHY PODÁNÍ
Mariane Steinbrecher	Naskočená plachta
Paula Pequeno	Skákaný rotující
Wang Yimei	Skákaný rotující
Li Juan	Skákaný rotující
Logan Tom	Skákaný rotující
Kimberly Glass	Plachta z dálky
Rosir Calderon	Plachta ze základní čáry
Yumilka Ruiz	Plachta ze základní čáry
Saori Kimura	Naskočená plachta
Megumi Kurihara	Skákaný rotující
Jelena Nikolič	Plachta ze základní čáry
Ivana Djerisila	Skákaný rotující
Kim Willoughby	Plachta ze základní čáry
Liubov Šaškovová	Skákaný rotující
Evgenia Estes	Skákaný rotující
Francesca Piccinini	Plachta z dálky
Serena Ortolani	Skákaný rotující
Taismary Aguero	Skákaný rotující

4.4 Diskuse k výsledkům

Útočný úder

Provedení útočného úderu prvního sledu, stejně jako ostatní HČJ, spěje v rámci volejbalového trendu k jednoduchosti, preciznosti a co největší účinnosti. Nejčastěji používané úder jsou střelba a vysoká nahrávka ze zóny 4. Útoky ze zóny 6 se objevují jen u některých družstev. Toto trochu vyvrací moji hypotézu. Každý družstvo má většinou jednu hlavní smečačku se kterou tento útok sehrává. Ale třeba Japonsko a Brazílie tento typ útoku používá. Brazílie se snaží svým stylem hry přiblížit mužskému volejbalu a Japonsko díky svým malým postavám nic jiného nezbyvá, než rychle kombinovat a roztrhat soupeřovi bloky.

Dalším typem útoku je úder ze zóny 2. Používají ho skoro všechny družstva (až na Kubu,), když mají vbíhající nahrávačku.

Hned pětice hráček (Wang Yimei, Ruiz, Paula, Glass a Tom) měla úspěšnost ve sledovaných zápasech přes 40%.

Podání

Ve větší míře se překvapivě objevovalo rotované skákané podání než plachtící. Jejich úspěšnost je asi podobná. Nedá se říct, že jeden nebo druhý typ podání je úspěšnější. Záleží na hráči.

Velice dobré podání, které dělalo často soupeři problémy, měla Agüero z Itálie (skákaný rotovaný), Mari z Brazílie (naskočená plachta) či Saori z Japonska (naskočená plachta).

Z mých pozorovaných hráček, se nejlépe umístily právě už zmiňované Agüero a Mari, které obsadily v hodnocení 4. respektive 5. místo.

Z mého pohledu může být skákaný rotující servis velice účinný, ale také neúčinný. Hráčky ho často kazí a zvolněním jen soupeři pomůžete ke zvětšení sebevědomí.

Přihrávka

Procentuální úspěšnost přihrávky podání jsem sledovala jen u přijímajících smečařek. Většinou měli hráčky poměrně vysokou úspěšnost, která se skoro pokaždé pohybovala mezi 70-80%.

Z grafu jde vidět, že moje hypotéza o počtu přihraných míčů mezi liberem a smečařkami se potvrdila. Smečařky přijímaly skoro $\frac{3}{4}$ míčů, které směřovali do pole.

Nejlépe přihrávajícím hráčkou na turnaji byla Zhou Suhong z Číny.

Obrana v poli (Vybírání)

Do obrany v poli jsem započítala nejen obranu v zóně VI, ale i v zóně IV. Výsledky mého pozorování se liší od oficiální statistiky, neboť je velmi složité přesně určit hodnotící aspekty a kvalitu obrany v poli, která je úzce spjata s obrannou činností na síti.

Blok

Blokování není hlavní činností jednotlivce pro smečařky, a proto jsme se zde zaměřila jen na kvalitu této HČJ.

Každá hráčka měla u sledovaných utkání přibližně jeden dobrý blok za zápas.

I přesto, že u smečařek ne není blok hlavní HČJ, Logan Tom a Paula Pegueno se umístili mezi 10 nejlépe blokujícími hráčkami her.

V závěru diskuse nad výsledky pozorování bych ráda upozornila na to, že některé výrazné rozdíly vůči oficiálním statistikám mohou být způsobeny menším počtem vyhodnocených utkání nebo chybou vzniklou lidským faktorem při zpracování dat. Mojí snahou bylo vyhodnotit jednotlivé herní činnosti co nejpřesněji, aby byly výsledky objektivní.

4.5 Charakteristiky 8 nejlepších družstev olympiády 2008

Brazílie:

Číslo dresu.	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Walewska	Oliveira	Walewska	1/10/1979	190	73	310	290	C. A. V. Murcia
2	Carolina	Albuquerque	Carolina	25/07/1977	182	76	289	279	Finasa / Osasco
3	Marianne	Steinbrecher	Mári	23/08/1983	188	70	310	290	Sao Caetano
4	Paula	Pequeno	Paula	22/01/1982	184	74	302	285	Sollys Osasco
6	Thaísa	Menezes	Thaísa	15/05/1987	196	79	316	301	Sollys Osasco
7	Helia	Souza	Fofa ~ o	10/03/1970	173	63	283	264	C. A. V. Murcia
8	Valeska	Menezes	Valeskinha	23/04/1976	180	62	302	290	Asystel Volley Novara
9	Fabiana	Claudino	Fabiana	24/01/1985	193	76	314	293	Unileve
10	Welissa	Gonzaga	Sassá	9/09/1982	179	76	300	287	Sollys Osasco
12	Jaqueline	Carvalho	Jaqueline	31/12/1983	186	70	302	286	Rubor sport Srl
13	Sheilla	Castro	Sheilla	1/07/1983	185	64	302	284	Sao Caetano
14	Fabiana	de Oliveira	Fabi	7/03/1980	169	59	276	266	Unileve

Hlavní trenér: Jose Roberto Guimaraes

Brazílie jela na olympiádu jako jeden z největších favoritů. Už před turnajem vyhrála v roce 2008 všechny Grand Prix. A svoji roli favorita potvrdila. Toto družstvo mělo ve svém středu jednu z nejzkušenějších nahrávaček turnaje (Fofao), která byla vyhlášena i nejlepší nahrávačkou turnaje. Ale opírala se i o další hvězdy jako diagonální hráčku Sheillu nebo blokačku Walewska. Brazílie hrála po celou dobu turnaje nejvyrovnaněji (ztratili jen 1 set) a zaslouženě vyhrála.

Čína:

Číslo dresu	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Yimei	Wang	Wang Y.M.	11/01/1988	190	90	318	305	Liaoning
2	Kun	Feng	Feng K.	28/12/1978	183	75	319	310	Beijing,
3	Hao	Yang	Yang H.	21/03/1980	182	78	319	314	Liaoning
4	Yanan	Liu	Liu Y.N.	29/09/1980	186	73	320	313	Liaoning
5	Qiuyue	Wei	Wei Q.Y.	26/09/1988	182	65	305	300	Tianjin
6	Yunli	Xu	Xu Y.L.	2/08/1987	196	85	313	306	Fujian
7	Suhong	Zhou	Zhou S.H.	23/04/1979	182	73	313	305	Zhejiang, CHN
9	Ruirui	Zhao	Zhao R.R.	8/10/1981	196	70	326	315	Army
10	Ming	Xue	Xue M.	23/02/1987	193	68	324	315	Beijing
11	Juan	Li	Li J.	15/05/1981	187	73	317	305	Tianjin
16	Na	Zhang	Zhang N.	19/04/1980	180	72	302	292	Tianjin
17	Yunwen	Ma	Ma Y.W.	19/10/1986	189	70	315	307	Šanghaj

Hlavní trenér: Chen Zhonghe

Družstvo Číny, které hrálo před domácími diváky, obhajovalo zlato z minulé olympiády v Aténách. Představují typický asijský volejbal, kde hodně kombinují a hrají velmi rychlou hru. (dvakrát jednonoha, křížení dovnitř, dlouhé přeběhy-ze II do IV). Jejich největší oporou je smečařka Wang Yimei, která byla druhou nejvíce bodující hráčkou turnaje.

Kuba:

Ne.	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Yumilka	Ruiz Luaces	Ruiz	8/05/1978	179	62	329	315	Camaguey
2	Yanelis	Santos Allegne	Santos	30/03/1986	183	71	315	312	Ciego de Avilas
3	Nancy	Carrillo de la Paze	Carrillo	11/01/1986	190	74	318	315	Ciudad Habana
6	Daimi	Ramirez Echevarria	Ramirez	8/10/1983	176	67	305	290	Ciudad Habana
8	Yaima	Ortiz Charro	Ortiz	9/11/1981	181	72	326	303	Ciudad de la Habana
9	Rachel	Sanchez Perez	Sanchez	9/01/1989	188	75	315	305	Pinar del Rio
10	Yusleiny	Herrera Alvarez	Herrera	12/03/1984	178	63	325	305	Ciudad de la Habana
11	Liana	Mesa Luaces	Mesa	26/12/1977	179	70	318	307	Camaguey
12	Rosir	Calderon Diaz	Calderon	28/12/1984	191	66	330	325	Ciudad Habana
14	Kenia	Carcaces Opón	Carcaces	22/01/1986	189	69	306	289	Holguín
15	Yusidey	Silie Frometa	Silie	11/11/1984	183	80	316	300	Ciudad Habana
18	Zoila	Barros Fernández	Barros	16/08/1976	188	72	328	307	Ciudad de la Habana

Hlavní trenér: Antonio Perdomo Estrella

Kuba byla hned po Brazílii druhým největším favoritem turnaje. Roli favorita však nepotvrdila a skončila „až“ na 4. místě. Kuba byla jediné družstvo na turnaji, které hrálo systém 4-2. Družstvo se opírá o kvalitní servis a razantní útok ze zón 2 a 4. Hned 3 hráčky (Calderon, Carrillo a Ruiz) měly největší procento složených balónů na zem. Jejich velkou slabinou je hra v poli a příjem. Ale tyto slabiny dokážou plně nahrazovat na útoku.

Jejich velkou zajímavostí je, že jakou jediné družstvo ze světové špičky, hrají stále na 2 nahrávačky, takže mají stále v předních zónách 3 smečující hráčky.

Itálie:

Číslo dresu	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
3	Paola	Croce	Croce	6/03/1978	167	52	290	265	Rebecchi Lupa Piacenza
4	Nadia	Centoni	Centoni	19/06/1981	182	63	307	291	Cannes
7	Martina	Guiggi	Guiggi	1/05/1984	183	69	315	290	Scavolini Pesaro
8	Jenny	Barazza	Barazza	24/07/1981	188	77	300	285	Asystel
9	Manuela	Secolo	Secolo	22/02/1977	180	70	302	279	MG Carnaghi vila Cortese
10	Paola	Cardullo	Cardullo	18/03/1982	159	56	275	268	MG Carnaghi vila Cortese
11	Serena	Ortolani	Ortolani	7/01/1987	187	63	308	288	Foppapedretti
12	Francesca	Piccinini	Piccinini	10/01/1979	184	71	304	279	Foppapedretti Bergamo
13	Francesca	Ferretti	Ferretti	15/02/1984	180	70	296	280	Scavolini Pesaro
14	Eleonora	Lo Bianco	Lo Bianco	22/12/1979	171	67	287	273	Foppapedretti Bergamo
16	Taismary	Aguero	Aguero	5/03/1977	177	69	322	300	MG Carnaghi vila Cortese
17	Simona	Gioli	Gioli	17/09/1977	185	70	307	283	Dinamo Moskva

Hlavní trenér: Massimo Barbolini

Itálie je jedním z nejlepších evropských týmů. Jeho hráčky většinou hrají italskou nejvyšší soutěž A1, nejlepší ženskou světovou soutěž. Hra Italek je založena na dobré přihrávce s velmi rychlým útokem prvního sledu-nejčastěji za nahrávačkou z jedné nohy, ve stavu nouze (po špatné přihrávce nebo po těžkém míči vybraném v poli) nebo v koncovkách setů vše řeší přes bývalou kubánskou reprezentantku Taismary Aguero. Také libero Paula Cardullo by vyhlášena 2. nejlepším hráčem v poli.

Japonsko:

Číslo na dresu	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Megumi	Kurihara	Kurihara	31/07/1984	187	68	308	295	Pioneer Red Wings
2	Asako	Tajimi	Tajimi	26/06/1972	180	70	309	304	Pioneer Red Wings
3	Yoshie	Takeshita	Takeshita	18/03/1978	159	52	280	270	JT Marvelous
4	Kanako	Omura	Omura	15/12/1976	184	70	319	310	Hisamitsu jara
5	Miyuki	Takahashi	Takahashi	25/12/1978	170	65	290	285	NEC Red Rockets
6	Yuko	Sano	Sano	26/07/1979	159	54	260	250	Hisamitsu jara
7	Sachiko	Sugiyama	Sugiyama	19/10/1979	184	66	310	305	NEC Red Rockets
8	Yuka	Sakurai	Sakurai	2/09/1974	167	63	290	275	Denso Airybees
9	Miyuki	Kano	Kano	17/05/1977	174	65	298	275	Hisamitsu jara
11	Erika	Araki	Araki	3/08/1984	186	80	312	295	Toray Arrows
12	Saori	Kimura	Saori	19/08/1986	185	66	298	293	Toray Arrows
14	Yuki	Kawai	Kawai	22/01/1990	169	63	280	275	JT Marvelous

Hlavní trenér: Shoichi Yanagimoto

Japonsko, které hraje typický asijský volejbal s velmi rychlými nahrávkami a kombinacemi, se překvapivě, na úkor Polek, dostalo do čtvrtfinále, kde podlehl budoucím olympijským vítěžkám z Brazílie. Jejich obětavost je až neskutečná. Chybí jim však vysoké hráčky a zaostávají za nejlepšími v síle. Vždyť jejich nahrávačka Takeschita měří pouze 159 cm, a to na vysoké Rusky nebo Kubánky nemůže stačit.

Rusko:

Číslo na dresu.	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při blok	Klub
1	Maria	Borodakova	Borodakova	8/03/1986	190	80	301	297	Dinamo Moskva
3	Natalia	Alimova	Alimova	9/12/1978	192	78	315	308	Leningradka
4	Olga	Fateeva	Fateeva	4/05/1984	190	72	310	303	Zarechie-Odintsovo
5	Liubov	Shashkova	Sokolova	4/12/1977	192	72	315	307	Zarechie-Odintsovo
6	Elena	Godina	Godina	17/09/1977	196	72	317	310	Dinamo Moskva
8	Evgenia	Estes	Estes	17/07/1975	191	75	315	306	Uralochka-NTMK
11	Ekaterina	Gamova	Gamova	17/10/1980	202	80	321	310	Dinamo Moskva
12	Marina	Sheshenina	Sheshenina	26/06/1985	181	62	291	289	Uralochka-NTMK
14	Ekaterina	Kabeshova	Kabeshova	5/08/1986	172	61	298	290	Leningradka
15	Alexandra	Pasynkova	Pasynkova	14/04/1987	190	75	313	305	Uralochka-NTMK
16	Yulia	Merkulova	Merkulova	17/02/1984	202	75	317	308	Zarechie-Odintsovo
18	Marina	Akulova	Akulova	13/12/1985	181	70	303	290	Samorodok

Hlavní trenér: Giovanni Caprara

Rusko už delší dobu patří mezi světovou špičku. Ale v Pekingu se jim příliš nedařilo. Neprobojovalo se do semifinále a to bylo pro ně velké zklamání. Rusko se opírá o vysoké smečářky Gamovou a Shaskovou. Ale po odchodu legendárního trenéra Nikolaye Karpola, udělal jejich trenér Giovanni Caprara velký pokrok hlavně ve hře v poli.

Srbsko:

Číslo na dresu	Jméno	Příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Jelena	Nikolic	Nikolic	13/04/1982	194	75	315	300	VC Takefuji bambus (JPN)
2	Jovana	Brakocevic	Brakocevic	5/03/1988	196	77	309	295	Spess páli Conegliano (ITA)
3	Ivana	Djerisilo-Stankovic	Djerisilo	8/08/1983	185	72	306	291	VBC Volero Curych (SUI)
5	Natasa	Krsmanovic	Krsmanovic	19/06/1985	186	70	294	273	VBC Volero Curych (SUI)
7	Brizitka	Molnar	Molnar	28/07/1985	182	66	304	290	SCU kov Galati (ROM)
9	Jovana	Vesovic	Vesovic	21/06/1987	182	68	283	268	Jedinstvo Uzice (SRB)
10	Maja	Ognjenovic	Ognjenovic	6/08/1984	183	68	290	270	SCU kov Galati (ROM)
11	Vesna	Citakovic	Citakovic	3/02/1979	187	75	305	300	Eczacibasi SK Istanbul (TUR)
13	Maja	Simanic	Simanic	8/02/1980	180	70	280	270	ZOK Rijeka KSWO (CRO)
15	Sanja	Malagurski	Malagurski	8/06/1990	191	77	305	295	Udežil do Novy Gorica (SLO)
17	Stefana	Veljkovic	Veljkovic	9/01/1990	190	76	320	305	Postar 064 Beograd (SRB)
18	Suzana	Cebic	Cebic	9/11/1984	167	60	279	255	Jedinstvo Uzice (SRB)

Hlavní trenér: Zoran Terzić

Družstvo Srbska mělo na turnaji nejmladší věkový průměr (průměrný věk 23, 5 roků, 6 hráčů narozený 1985 nebo pozdější), a proto postup do čtvrtfinále byl určitě úspěch. Toto družstvo má ve svém středu jednu z nejlepších nahrávaček turnaje Maju Ognjenovic. Její styl je podobný stylu srbskému nahrávači Crbicovi. Toto družstvo je velice perspektivní a určitě o něm ještě hodně uslyšíme.

USA:

Číslo dresu	Jméno	příjmení	Jméno na dresu	Datum narození	Výška	Váha	Dosah při smeči	Dosah při bloku	Klub
1	Ogonna	Nnamani	Nnamani	29/07/1983	185	80	315	305	VK Prostějov
2	Danielle	Scott-Arruda	Scott-Arruda	1/10/1972	188	84	325	302	Florens SSD RL
3	Tayyiba	Haneef-park	Haneef-park	23/03/1979	200	82	328	312	Pioneer Red Wings
4	Lindsey	Berg	Berg	16/07/1980	173	75	287	274	Asystel volley
5	Stacy	Sykora	Sykora	24/06/1977	176	61	305	295	USA národní družstvo
6	Nicole	Davis	Davis	24/04/1982	167	73	284	266	USA národní družstvo
7	Heather	Bown	Bown	29/11/1978	188	90	301	290	Giannino Pieralsi salva
9	Jennifer	Joines	Joines	23/11/1982	191	82	315	301	Fakel Novyi Urengoi
10	Kimberly	Glass	Glass	18/08/1984	190	75	314	299	Fenerbhcce Spor Kulubu
11	Robyn	Ah kosit-Santos	Ah kosit-Santos	15/09/1975	172	67	291	281	VBC Volero Curych
12	Kim	Willoughby	Willoughby	7/11/1980	178	75	315	300	Chieri odbíjená
15	Logan	Tom	Tom	25/05/1981	186	80	306	297	Dinamo Moskva

Hlavní trenér: Lang, Ping

Družstvo Spojených Států Amerických bylo určitě největším překvapením turnaje. Jejich největší útočná síla, Logan Tom, byla nejvíce bodující hráčkou celých her. U diváků měly velkou přízeň díky trenérce Lang Ping, která se narodila a reprezentovala Čínu ve volejbale. Jejich hra se mi velice líbí, je kolektivní a bojovná.

5 ZÁVĚRY

V této bakalářské práci jsem se zabývala hodnocením úspěšnosti herních činností jednotlivce u specializace smečář na olympiádě v Pekingu 2008. K tomuto účelu jsem si zvolila vlastní metodu pozorování, která mi umožnila zaznamenat a vyhodnotit co největší množství údajů. Použila jsme ji k hodnocení sledovaných hráček v jednotlivých utkáních z videozáznamu, avšak její využití v průběhu utkání není vyloučeno. Pro tento případ bych doporučila její zjednodušenou formu, která by se zaměřila jen na některé aspekty herních činností jednotlivce. V případě získávání informací z videozáznamu se jedná o metodu časově velmi náročnou, která však poskytne komplexní údaje o utkání pro trenérskou praxi, kde nedochází k úniku informací, kterých si pozorovatel v průběhu utkání nevšimne.

V bakalářské práci jsem si stanovila 3 hlavní hypotézy.

Moje hypotéza č.1: Domnívám se, že bude více podání směřovat na smečářky přihrávačky než na libero, se potvrdila. Libero přijímalo v průměru 26% míčů směřujících do pole.

Hypotéza č. 2: Při současném volejbalovém trendu bude plachtící podání více účinné než podání rotující z výskoku, se nepotvrdila. Hráčky, které provádějí podání z výskoku rotované, se umístily v oficiálních statistikách výše než hráčky podávající plachtu.

Hypotéza č. 3, která zní: Předpokládám, že každá smečářka se v průběhu utkání podílí na 1 bodu v každém setu z útoku ze zóny 6, se nepotvrdila. Pouze 2 družstva se snaží kombinovat útok ze zóny 6 se smečářkou. Zbytek týmů útočí hlavně útoky prvního sledu a ze zadních pozic s diagonální hráčkou.

Všeobecné závěry:

- ✓ Vítězné družstvo Brazílie nemělo ani nejvíce bodující hráčku turnaje ani nejlepší smečářku. Ale jejich kolektivnost a pestrost vyhrály nad útočnou silou.
- ✓ U celku Japonska se ukázalo, že dnešní vrcholový volejbal se bez razantního útoku neobejde.

- ✓ Ukázalo se, že ženská psychika je nevyrovnaná. Kubánky svojí hrou patřily k nejlepším, ale stejně nezískaly ani medaili.
- ✓ Je zajímavé sledovat mentalitu asijských celků a zbytku světa. Japonky a Číňanky neustále pobíhají po hřišti. Zato ostatní po vyhraném míči jdou do středu hřiště a navzájem se uklidňují a povzbuzují.
- ✓ K dnešnímu vrcholovému volejbalu patří i tréninky jiných sportů. Brazilky např. trénují dopoledne plavání a gymnastiku a odpoledne volejbal. A i proto zřejmě patří k nejlepším na světě.
- ✓ K určité největší zklamání turnaje patří, že ani jedno družstvo z Evropy se nedostalo do semifinále.

Domnívám se, že podrobné hodnocení herních činností jednotlivce získané pomocí uvedené metody může významně přispět k tréninkové praxi. Na jejím základě lze podrobně charakterizovat utkání na jakékoli úrovni a získat informace vedoucí ke zlepšení individuálního i týmového výkonu družstva.

Tato práce může sloužit pro začátečníky v trenérské praxi.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Buchtel, J., Ejem, M.: Odbíjená. Praha: Olympia, 1981.
2. Buchtel, J.: Teorie a didaktika volejbalu. Praha: Karolinum, 2005
3. Císař, V.: Volejbal. Praha: Grada, 2005
4. Dobrý, L.: Didaktika sportovních her. Praha: SNP, 1988.
5. Dobrý, L. Semiginovský, B.: Sportovní hry – výkon a trénink. Praha: Olympia, 1988.
6. Dovalil, J.: Výkon a trénink ve sportu. Praha: Olympia, 2002.
7. Ejem, M.: Vybrané poznatky ze hry družstev a jednotlivců na volejbalovém turnaji turnaji mužů a žen OH 1988. Praha: Olympia, 1989
8. Ejem, M. a kol.: Oficiální pravidla – volejbal, beachvolejbal, debly 2001-2004. Přerov: Tabara, 2001.
9. Choutka, M.: Teorie a didaktika sportu. Praha: SPN, 1976.
10. Choutka, M., Dovalil, J.: Sportovní trénink. Praha: Karolinum, 1991.
11. Kaplan, O.: Volejbal. Praha: Grada, 1999.
12. Kaplan, O., Buchtel, J.: Odbíjená: teorie a didaktika. Praha: Olympia, 1987.
13. Příbramská, A.: Volejbal. Praha: Olympia, 1989.
14. Sobotka, V.: Teorie a didaktika odbíjené. Brno: MU PEDF, 1995.
15. Vorálek, R.: Vrcholový sport volejbal. Praha: VVS UV ČSTV, 1986.
16. Internetové adresy: www.fivb.org
www.cvf.cz
www.volleyball.org
www.hanikvolleyball.cz

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Fotografie 8 nejlepších týmů turnaje

Příloha č. 2: Fotografie nejlepších hráček

Příloha č. 1: Fotografie 8 nejlepších týmů turnaje

Brazílie

Čína

Kuba

Itálie

Japonsko

Rusko

Srbsko

USA

Příloha č.2: Fotografie nejlepších hráček

Nejvíce skórující hráčka: Logan Tom

Nejlepší smečář: Rosir Calderon

Nejlepší blokař: Erika Araki

Nejlépe podávající hráč : Yanelis Santos

Nejlepší polař: Zhang Na

Nejlepší nahrávač: Helia Souza

Nejlepší libero: Fabiana de Oliveira

